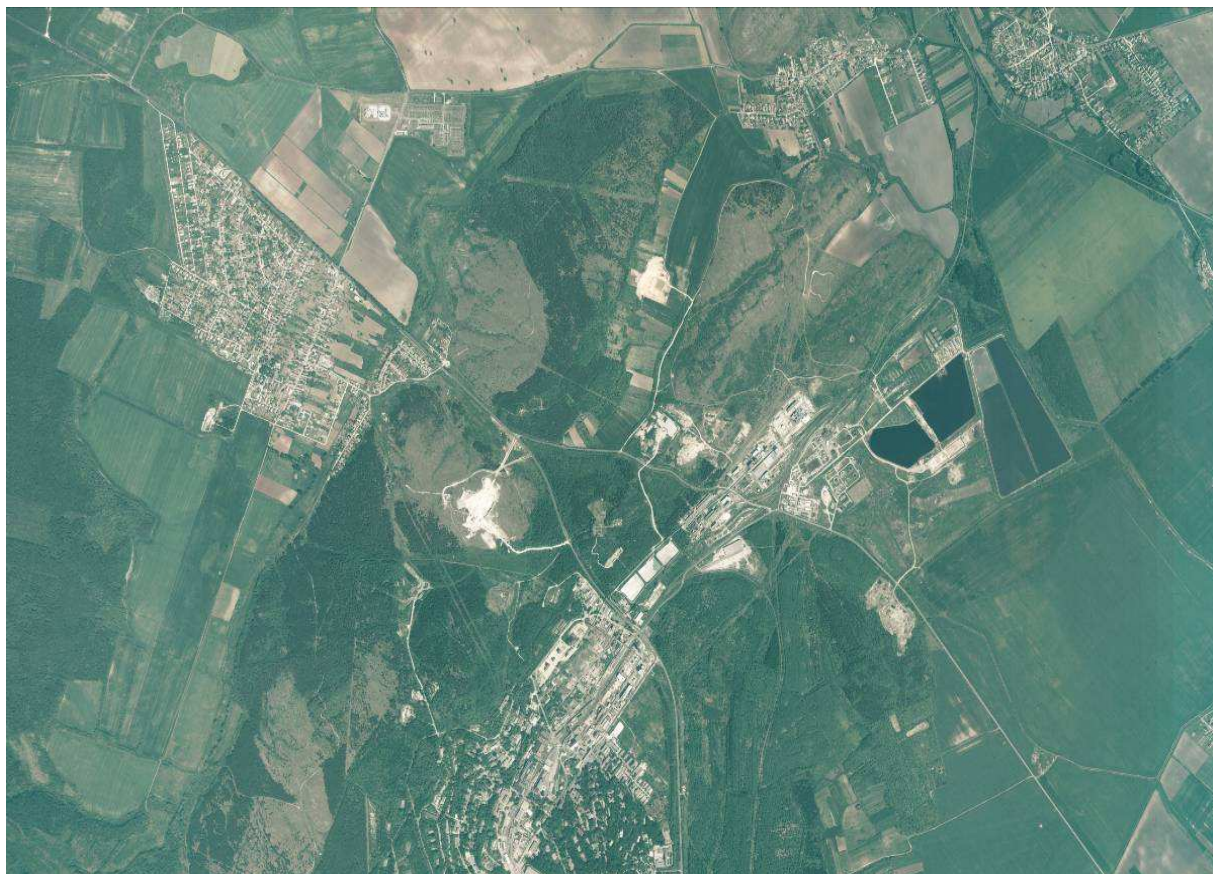

**LITÉR KÖZSÉG TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELMI
PROGRAMJÁNAK FELÜLVIZSGÁLATA
2010-2015. KÖZÖTTI IDŐSZAKRA
TERVEZET**

**KÉSZÍTETTE:
BALATONI INTEGRÁCIÓS KFT.
2010.**

Tartalomjegyzék

Bevezetés	2
Helyzetértékelés aktualizálása	3
1. A környezeti elemekben bekövetkezett változások vizsgálata	3
1.1 Levegőminőségi változások	3
1.2 Vízháztartási változások	6
1.3 Talaj, területhasználatok	8
2. A települési környezet állapota	9
2.1 Kommunális infrastruktúrát érintő változások	9
2.1.1 Ivóvízellátás arányának/minőségének változása	9
2.1.2 Szennyvízelvezetés-tisztítás arányának változása	11
2.1.3 A csapadékvíz-elvezetésével kapcsolatos változások	13
2.1.4 Hulladékgazdálkodás helyzete	14
2.1.5 Energiagazdálkodás, energiahasználat helyzete	16
2.2 Közlekedési infrastruktúrát érintő változások	17
2.3 Épített környezet állapotának változásai	19
3. A természetvédelmet érintő változások	20
4. Környezethasználatok	21
5. Az elmúlt évek fejlesztései	22
Litér község környezetvédelmi stratégiája - kiegészítés	24
Balaton törvény módosítása	24
Nemzeti Környezetvédelmi Program III.	25
Klímaváltozás – mérséklés és alkalmazkodás	25
A környezetvédelmi program operatív intézkedései	28
1. Gazdálkodó szervezetek hatáskörébe tartozó intézkedések, feladatok	28
2. Önkormányzati hatáskörbe tartozó intézkedések, feladatok	29
Összefoglaló a környezetvédelmi program ütemezéséről	44
Melléklet	48

Bevezetés

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény IV. fejezetének 46. § (1) b) pontja szerint az önkormányzatoknak illetékességi területükre önálló települési környezetvédelmi programot kell kidolgozniuk, amelyet a képviselő-testületnek/községi gyűlésnek jóvá kell hagynia. A dokumentáció felülvizsgálatának szabályát a 2008. évi XCI. törvény módosította. A változás értelmében megszűnt a korábbi, kétéves felülvizsgálati kötelezettség, helyette a program készítője által szükségesnek talált, vagy a Nemzeti Környezetvédelmi Program megújítását követő aktualizálás elve lépett életbe.

A Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség Közhasznú Nonprofit Kft. jogelődje 2002-ben készítette el Litér község települési környezetvédelmi programját a 2003-2008. közötti időszakra vonatkozóan, amely a településre átfogó cselekvési tervet határozott meg. A Kft. megkereste a település vezetőségét a felülvizsgálat elvégzésének szándékával, és megrendelést kapott Litér Község Önkormányzatától. A készítő elvállalta a program aktualizálását, egyedi cselekvési terv kidolgozását.

A feladat alapvető célja az, hogy a település az aktuális környezeti állapotához illeszkedő cselekvési tervvel rendelkezzen, amely a helyi környezetvédelem megalapozására szolgál.

Ehhez meg kell vizsgálni, hogy milyen természetes és emberi eredetű környezeti változások történtek a program elkészülése óta, és ezek milyen kedvező vagy kedvezőtlen hatásokkal jártak. Majd a település fejlesztési elképzeléseihez, és a környezetvédelmi alapelvekhez igazodóan a szükséges intézkedések meghatározására és ütemezésére van szükség.

A felülvizsgálat záró része az operatív cselekvési terv aktualizálása, amelynek során értékelhetővé válik a településen végzett környezetvédelmi tevékenység, és elkészül az előirányzott intézkedéseket időben ütemező és fontosság szerint jellemző feladatterv.

A felülvizsgálat elkészítése folyamán egyeztetések történtek az önkormányzattal, amelynek során a helyi szakemberek tájékoztatást adtak a környezeti elemekben bekövetkezett lényeges változásokról, illetve felvilágosítást nyújtottak a megvalósult intézkedésekről. Ezek az információk, és a környezetvédelmi program stratégiai fejezetében megfogalmazott elvek szem előtt tartása teszik lehetővé, hogy a program megvalósíthatósága biztosítható legyen.

Helyzetértékelés aktualizálása

1. A környezeti elemekben bekövetkezett változások vizsgálata

1.1 Levegőminőségi változások

A településen levegőminőségi szempontból jelentősebb változás történt az elmúlt években. A településen több pontszerű szennyező forrás található, azonban a 71-es főutat elkerülő út megépülésével a 72. számú főúton megnövekedett az átmenő forgalom. A légszennyezőanyag-terhelés vonatkozásában a közúti közlekedés okozta légszennyezőanyag kibocsátás, az ipari telephelyek pontszerű szennyező forrásai, valamint a lakosság és az intézmények hőenergia szükségletének biztosítása a meghatározó.

A Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség tájékoztatása és az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat manuális mérőhálózat adatai alapján áll rendelkezésre levegőminőségi adat a településre vonatkozóan. A levegőminőség értékelése a 17/2001. (VIII.3.) KöM rendelet és módosításai által előírt módszerek szerint, a 14/2001. (V.9.) KöM-EüM-FVM együttes rendelet és módosításai által meghatározott egészségügyi határértékek alapján készült. Az értékelés alapját a manuális mérőhálózatban vizsgált három fő komponens (nitrogén-dioxid, kén-dioxid, ülepedő por) szolgáltatta. Az elmúlt évek mérési eredményeit az 1. sz. táblázat szemlélteti.

1. sz. táblázat: Litér község levegőtisztaság védelmi jellemzői

Megnevezés	2005	2006	2007	2008	2009	Határérték
NO ₂ éves átlag, $\mu\text{g}/\text{m}^3$	18,06	22,76	9,43	10,19	14,37	40
SO ₂ éves átlag, $\mu\text{g}/\text{m}^3$	0,84	0,96	0,62	-	-	50
Ülepedő por $\text{g}/\text{m}^2 \cdot 30 \text{ nap}$	4,23	3,79	3,41	-	-	16

Forrás: Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség, 2010
Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat honlapja <http://www.kvvm.hu/olm/> 2010

Litér településen található manuális mérőállomás adatai alapján megállapítható, hogy a vizsgált levegőszennyező anyagok koncentrációja mindegyik paraméter esetében határérték alatti.

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet határozza meg az ország területeinek levegőminőségi besorolását. A rendelet 1. számú melléklete értelmében Litér község levegőminőségi állapota a 10. számjelű légszennyezettségi zónába tartozik, ennek megfelelően a község levegőminősége nem szennyezett.

2/a. sz. táblázat: Litér település levegőminőségi jellemzői

Megnevezés	Kén-dioxid	Nitrogén-dioxid	Szén-monoxid	Ülepedő por (PM 10)	Benzol	Talajközeli ózon
Litér	F	F	F	E	F	0-I

Forrás: Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat honlapja <http://www.kvvm.hu/olm/2010>

A légszennyezettségi határértékekről, a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 14/2001. (V.9.) KöM-EÜM-FVM együttes rendelet alapján a besorolási kódok jelentése a következő:

Az E csoportba sorolandók azok a területek, ahol a légszennyezettség egy vagy több szennyező anyag esetében a felső és az alsó vizsgálati küszöb alatt van.

Az F csoportba sorolandók azok a területek, ahol a légszennyezettség egy vagy több szennyező anyag esetében az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg.

A 0-I csoportba sorolandók azok a területek, ahol a talajközeli ózon koncentrációja meghaladja a cél értéket.

2/b. sz. táblázat: A zónacsoportokhoz tartozó koncentrációk ($\mu\text{g}/\text{m}^3$, ülepedő por esetében $\text{g}/\text{m}^2 \cdot 30$ nap)

Zónacsoport	Kén-dioxid	Nitrogén-dioxid	Szén-monoxid	Ülepedő por (PM 10)
E	50-75	26-32	10-14	2500-3500
F	50 alatt	26 alatt	10 alatt	2500 alatt

Forrás: Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat honlapja <http://www.kvvm.hu/olm/2010>

Bejelentett légszennyező források

Az elmúlt években jelentős változás történt a település környezetében a pontszerű szennyező források tekintetében. A balatonfűzfői vegyipari tevékenység nagy mértékben lecsökkent a Nitrokémia 2000 Rt. és a Fűzfői Papírgyár felszámolásának következtében, így annak hatásai nem jelentkeztek a településen. A Nitrokémia Zrt. rekultivációs feladatai során a megszüntetett gyártástechnológiák miatt az elmúlt években a termeléssel együtt nagy mértékben csökkent a szennyvíz- és hulladék kibocsátás is.

Bejelentés köteles telephelyek Litéren 2005. és 2009. közötti időszakban:

- MVM GTER Zrt. a Litéri Gázturbinás Erőmű.
- Hochtief Construction Ag Magyarországi Fióktelepe: Aszfaltkeverő telep

3. sz. táblázat: A bejelentés köteles telephelyek tevékenységéből származó levegőszennyezőanyag kibocsátások jellemzői

Vállalat név		Cím	Év	Anyagnév	Éves mennyiség (kg)
MVM GTER Zrt.	Litéri Gázturbinás Erőmű	Királyszentistváni út	2005	Szén-dioxid	1896,45
MVM GTER Zrt.	Litéri Gázturbinás Erőmű	Királyszentistváni út	2005	Szén-monoxid	8,16
MVM GTER Zrt.	Litéri Gázturbinás Erőmű	Királyszentistváni út	2005	Kén-oxidok (SO_2 és SO_3) mint SO_2	1285,32
MVM GTER Zrt.	Litéri Gázturbinás Erőmű	Királyszentistváni út	2005	Nitrogén oxidok (NO és NO_2) mint NO_2	1049,81
MVM GTER Zrt.	Litéri Gázturbinás Erőmű	Királyszentistváni út	2007	Szén-dioxid	1597287,94
MVM GTER Zrt.	Litéri Gázturbinás Erőmű	Királyszentistváni út	2007	Szén-monoxid	27,12
MVM GTER Zrt.	Litéri Gázturbinás Erőmű	Királyszentistváni út	2007	Kén-oxidok (SO_2 és SO_3) mint SO_2	1039,51
MVM GTER Zrt.	Litéri Gázturbinás Erőmű	Királyszentistváni út	2007	Nitrogén oxidok (NO és NO_2) mint NO_2	1934,39

Vállalat név		Cím	Év	Anyagnév	Éves mennyiség (kg)
MVM GTER Zrt.	Litéri Gázturbinás Erőmű	Királyszentistváni út	2008	Szén-dioxid	865546,08
MVM GTER Zrt.	Litéri Gázturbinás Erőmű	Királyszentistváni út	2008	Szén-monoxid	74,23
MVM GTER Zrt.	Litéri Gázturbinás Erőmű	Királyszentistváni út	2008	Kén-oxidok (SO ₂ és SO ₃) mint SO ₂	345,94
MVM GTER Zrt.	Litéri Gázturbinás Erőmű	Királyszentistváni út	2008	Nitrogén oxidok (NO és NO ₂) mint NO ₂	1408,96
Hochtief Construction Ag Magyarországi Fióktelepe	Aszfaltkeverő telep	Külterület	2007	Szén-monoxid	2170,75
Hochtief Construction Ag Magyarországi Fióktelepe	Aszfaltkeverő telep	Külterület	2007	Szilárd anyag	23,72
Hochtief Construction Ag Magyarországi Fióktelepe	Aszfaltkeverő telep	Külterület	2007	Nitrogén oxidok (NO és NO ₂) mint NO ₂	34,98

Forrás: Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség, 2010

Lakossági fűtés

A fűtéshez használt tüzelőanyagok közül a szén használata során keletkezik a legtöbb fajta és legnagyobb mennyiségű szennyezőanyag. Kedvezőbb hatás érhető el az olajtüzelés alkalmazásával, mivel az olaj kéntartalma, így kén-dioxid kibocsátása kisebb. A koromkibocsátás mellett a magasabb égési hőmérséklet következtében azonban megjelenik a nitrogénoxid kibocsátás. Kedvező, hogy ezek a tüzelési módok nem jellemzőek a településen.

A háztartások, középületek körében leginkább a gázfűtés jellemző. Az elmúlt években jelentős beruházás történt az óvoda és a bölcsőde felújításával, ahol a fűtéskorszerűsítés során kondenzációs kazánok kerültek beépítésre, amik a későbbiekben lehetővé teszik a napenergia hasznosítását napkollektorok segítségével.

A jó szabályozási lehetőség következtében a gáztüzelés viszonylag kis mértékű szén-monoxid kibocsátást eredményez. Mivel a gáz kéntartalma jelentéktelen, gyakorlatilag kén-dioxid nem keletkezik. A magas égési hőmérséklet miatt nitrogén-oxid kibocsátással kell számolni, de szilárd szennyeződés gyakorlatilag nem keletkezik.

Közlekedési emissziók

A településen levegőtisztasági problémák a 72. számú főút nagy forgalmából adódnak, ahol a személygépjármű forgalom mellett jelentős a tehergépkocsi forgalom is. Az üdülőövezet közúti forgalmának csökkentése érdekében megépült a 710. számú elkerülő út 2007-ben, ezáltal Litér lakott területén megnövekedett a forgalom a 8. számú elsőrendű út irányába ezáltal a község levegőszennyezettsége

nem javult (nitrogén-oxidok kibocsátása folyamatosan emelkedik az 1. sz. táblázat értékei alapján).

A helyi lakosság tulajdonában lévő személygépkocsik száma emelkedést mutat (4. sz. táblázat). Az öt év alatt bekövetkezett közel 15 %-os átlagos növekedés lényegesnek mondható, de település szinten az átmenő forgalomhoz képest jelentős kibocsátás változást nem okoz. A növekedéssel párhuzamosan jelentkezik a gépkocsik átlag életkorának csökkenése, ami viszont jobb műszaki állapotot, és javuló emissziós értékeket feltételez. A járművek fajlagos légszennyezőanyag-kibocsátásai csökkennek, amelyek következtében a szén-monoxid és szén-hidrogén emisszió is jelentősen csökken (a katalizátoroknak köszönhetően). Ezzel szemben a nitrogén-oxidok kibocsátása viszont nő, mert a fajlagos kibocsátás csökkenése sem tudja kompenzálni a forgalom növekedését.

4. sz. táblázat: A személygépkocsik számának alakulása Litéren

Évek	2004	2008	Változás (2005-2008)
Darabszám	560	643	15%

Forrás: Területi Információs Rendszer Adatbázis, 2010

1.2 Vízrajzi, vízháztartási változások

A község egyetlen felszíni vízfolyása a (Mogyorós) Bendola patak, amely a településtől déli irányban ered. Északi irányba haladva metszi Litér belterületét és Királyszentistván alatt ömlik a Veszprémi Sédbe. Az árok medre csapadékszegény időszakban száraz, mivel állandó utánpótlódása nincs, csak a vízgyűjtőjén összegyűlekező csapadékot vezeti el a Séd felé. Az elmúlt években a patak mederrendezése elmaradt. A kikövezés hiányának eredményeként a mederben megjelentek a vízi növényzet képviselői, amelyek akadályozzák az esőzések során a patak vizének elvezetését.

A felszíni vizek mennyiségi, minőségi viszonyainak változása

Az utóbbi években a klímaváltozással összefüggésben megemelkedett a hirtelen fellépő, nagy intenzitású esők gyakorisága, ami a helytelen földhasználat miatt bekövetkező eróziót fokozza. Litér területén jellemzőek a nagy lejtésű területek, amelyekről a lefolyó víz erősen megterhelheti a kis vízgyűjtő területű és kis vízhozamú vizeket.

A 2007. évtől az EU Víz Keretirányelv (VKI) értelmében új mérési és minősítési rendszer épül ki az ország vízgyűjtő területein, előtte még az MSZ 12749:1993 szabvány szerint végezte a mérést a Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség. Tekintettel arra, hogy a Bendola patak vízminőségi állapotára nem áll rendelkezésre adat, ezért tájékoztatásul a Veszprémi-Séd vízminőségi jellemzőit tartalmazza a következő táblázat. Az 5. sz. táblázat a Veszprémi-Séd (Sólynál) 2007. évben végzett mérési eredmények átlagát mutatja (12 mintavétel történt) az MSZ 12749:1993 szabvány alapján.

5. sz. táblázat: A Veszprémi Séd vízminőségi jellemzői

Megnevezés	Mértékegység	Veszprémi Séd, 2007	Osztály
Oxigénháztartás jellemzői			
Oldott oxigén	mg/l	12,6	I
Oxigéntelítettség	%	121,4	III
Biokémiai oxigénigény (e)	mg/l	1,9	I
KOI (k)	mg/l	14,7	I
KOI (p)	mg/l	6,3	I
Tápanyagháztartás jellemzői			
Ammónium N-ben	mg/l	0,1	I
Nitrit-N	mg/l	0,04	I
Nitrát-N	mg/l	5,0	I
Összes foszfor	µg/l	406,8	III
Foszfát-P	µg/l	284,2	III
a-klorofill	µg/l	4,9	I
Mikrobiológiai jellemzők			
Coliformszám	/ml	936,7	IV
Mikroszennyezők és toxicitás			
Anionaktív detergens	µg/l	26,5	I
Higany (oldott)	µg/l	<0,05	I
Kadmium (oldott)	µg/l	<0,2	I
Ólom (oldott)	µg/l	<1	I
Cink (oldott)	µg/l	22,3	I
Réz (oldott)	µg/l	2,0	I
Egyéb jellemzők			
pH		8,2	II
Fajl. el. vezkép.(20 °C-ra)	uS/cm	730	II

Forrás: Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség, 2010
Jelmagyarázat: I., II., III., IV., V. vízminőségi osztályok – részletes leírását az 1. sz. melléklet tartalmazza

A Veszprémi Séd vízminősége:

- az oxigénháztartási mutatók alapján I. osztályú, (osztály meghatározó komponens a dikromátos oxigénfogyasztás), bár az oxigéntelítettség III. osztályú,
- a nitrogén és foszforháztartás jellemzői alapján a foszfát-P, összes foszfor és a klorofil-a alapján III. osztályú,
- a mikrobiológiai mutatók (coliform szám) alapján IV. osztályú a vízminősítés,
- a szerves- és szervesetlen mikroszennyezők csoportban a nehézfémek alacsony koncentrációja alapján a minősítés eredménye I. osztályú,
- az egyéb mutatók csoportjában a vezetőképesség és a kémhatás eredményezi a II. osztályú minősítést a vizsgálati időszakban.

A felszíni vizek minőségének, és ökológiai állapotának javításához a következő, 2005. év óta életbelépett jogszabályok előírásainak figyelembevételével kell eljárni.

2008. évi XLVI. törvény – az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről

2007. évi CXXIX. törvény – a termőföld védelméről

59/2008. (IV.29.) FVM rendelet – a vizek mezőgazdasági eredetű nitrát szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és a nyilvántartás rendjéről

90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet – a talajvédelmi terv készítésének részletes szabályairól.

Felszín alatti szennyeződés érzékenység

Litér község közigazgatási területe a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területen lévő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KVVM rendelet alapján a fokozottan érzékeny „A” kategóriába tartozik, ezen belül kiemelten érzékeny felszín alatti terület.

1.3 Talaj, területhasználatok

Területhasználatok változása

Az önkormányzat tájékoztatása szerint a területhasználatot illetően jelentős változás nem történt a településen. Összességében a termőterületek aránya 13 ha-ral csökkent, azaz 1 %-kal a 2002. évi adatokhoz viszonyítva, míg a művelés alól kivett területek aránya 13 ha-ral növekedett. A művelési ágak vonatkozásában a kert és szántóterületek nagysága közel 11 ha-ral, gyep területek nagysága közel 2 ha-ral csökkentek. A 2002. és 2009. évekre vonatkozó részletes adatok az alábbi táblázatban találhatók.

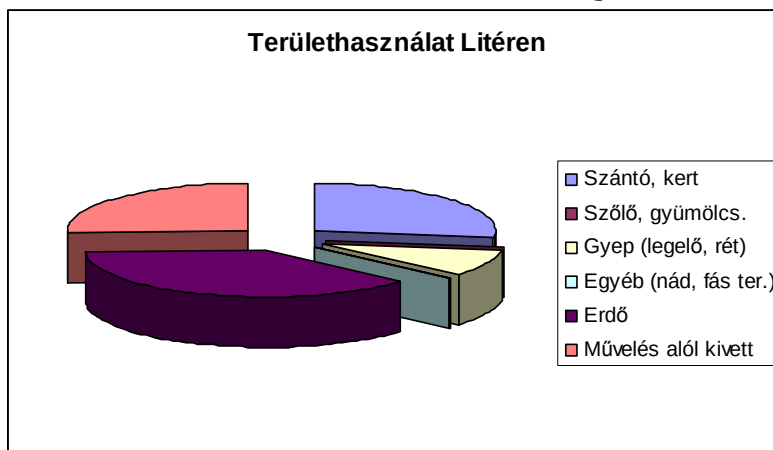
6. sz. táblázat: Területhasználat Litéren

Terület	2002		2009	
	ha	%	ha	%
Termő	965,7	75,3	952,3	74,2
Mezőgazdasági	483,4	37,4	470,36	36,7
Szántó, kert	359,6	28	348,4	27,2
Szőlő, gyümölcs.	0,9	0,1	0,9	0,1
Gyep (legelő, rét)	119,1	9,3	117,4	9,2
Egyéb (nád, fás ter.)	(nád) 3,84	0,3	3,66	0,3
Erdő	482,3*	37,6	481,9	37,6
Művelés alól kivett	317,2	24,7	330,5	25,8

Forrás: Veszprém Megyei Földhivatal, 2010

* Az erdő terület a művelés alól kivett erdő területtel együtt: 551,4 ha

1. sz. ábra: Területhasználati diagram

A termőtalajok állapotának megőrzéséhez, javításához a következő jogszabályok előírásainak figyelembevételével kell eljárni.

2007. évi CXXIX. törvény – a termőföld védelméről

90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet – a talajvédelmi terv készítésének részletes szabályairól.

Ásványvagyon

Litér település közigazgatási területét egy bányatelek érinti. A Litér-I. dolomit bányatelek érvényes műszaki üzemi tervvel rendelkezik.

A működő bányán kívül két érvényes kutatási engedélyt tart nyilván a Veszprémi Bányakapitányság, az egyik homok kutatásra, a másik dolomit kutatásra szól.

A Papvásár hegyen található egykori homokbánya – „később töltésanyag bánya” – jelenlegi állapotában környezetvédelmi szempontból problémás. A nagyméretű bányagödör rekultivációja megoldásra vár.

A 72. sz. út mellett nagyméretű dolomitbánya található, bár közel van Litér közigazgatási területéhez, Királyszentistvánhoz tartozik

Szennyezett, degradált területek helyzete

Litér közigazgatási területén elsősorban az eróziós folyamatok okoznak talajlepusztulást, a defláció nem számottevő. Az erózió mértéke függ a lejtésviszonyoktól (meredekség, lejtőhossz), talajfedettségtől, a talaj fizikai, kémiai tulajdonságaitól, a csapadék intenzitásától, a felszíni vízmozgástól. A településen vízerózióknak kitett terület (P-2), valamint felszíni szennyezésre fokozottan érzékeny terület (SZ-1) található a Balaton törvény (2008. LVII. törvény) lehatárolása alapján.

2. A települési környezet állapota

2.1 Kommunális infrastruktúrát érintő változások

2.1.1 Ivóvízellátás arányának/minőségének változása

Litér község ivóvíz ellátását a Bakonykarszt Víz és Csatornamű Zrt. szolgáltató biztosítja. A településen a vízmű az 1943-ban kiépített Disznódombi forrásfoglalásra és hidroforos üzemre létesült. A forrás kis vízhozama miatt szükséges volt az új vízbázis és vízmű rendszer kiépítése, a régi megszüntetése mellett. Jelenleg a település ivóvízellátását közüzemű vízellátó rendszer biztosítja, amelynek vízbázisa a litéri I. és II. sz. mélyfúrású (mf.) kút.

A vízbázisok adatai:

Az **I.sz. kút** (kat.szám: K-2) 1970-ben készült.

Helye: Litér, 08 hrsz.

EOV koordinátái: X = 196,5 ksz: 1
Y = 570,4 ksz: 6

Csővezetett kút mélysége: 60,0 m

Fúrás közben elért mélység: 114,0 m

Csővezetés: +0,1 - 9,8 m között Ø 318/302 mm acélcső

+0,1 - 60,0 m között Ø 241/228 mm acélcső

Szűrőzés: 26,0 - 52,3 m között Ø 241/228 mm acélcső
perforált szűrőcső.

A kút adatai:

Nyugalmi vízszint: -11,3 m

40-200m³/d kút kapacitása

0 m³/d víztermelés 2009-ben.

Vízhozam: 220 l/p, -13,8 m-es üzemi vízszint mellett

320 l/p, -15,4 m-es üzemi vízszint mellett

490 l/p, -17,5 m-es üzemi vízszint mellett

A kút jelenlegi nyugalmi vízszintje: 9,7 m, 280 l/p vízhozam mellett az üzemi vízszint 24 óra elteltével sem alakult ki. A kútban a vízfelszín folyamatos csökkenése volt tapasztalható. Várható, hogy száraz nyári időszakban a kút nem használható folyamatosan.

A kút üzemén kívüli tartalék vízbázis, a kút jelentős vízhozam csökkenése miatt.

A **II. sz. kút** (kataszteri száma: K-4) 1973-ban készült.

Helye: Kádárta 0217/2 hrsz-ú terület.

EOV koordinátái: X = 197,5 ksz:2

Y = 569,9 ksz:9

Csővezett mélység: 130,0 m

Csővezés: $\pm 0,0$ - 14,3 m között $\varnothing$ 324/312 mm acélcső
+1,0 - 130,0 m között $\varnothing$ 241/228 mm acélcső, amely
35,0 - 45,0 m,
74,0 84,0 m.

Szűrőzés: 105,0 115,0 m között a $\varnothing$ 241/228 mm acélcső perforált szűrőcső

Építéskori nyugalmi vízszint: -52,7 m.

A kút jelenlegi adatai:

310 m³/d kút kapacitása

230 m³/d víztermelés 2009-ben

Nyugalmi vízszint: -52,7 m.

Vízhozam: 210 l/p, -59,3 m-es üzemi vízszint mellett

250 l/p, -60,2 m-es üzemi vízszint mellett

300 l/p, -62,3 m-es üzemi vízszint mellett

Jelenleg ez a kút a település üzemelő vízbázisa.

Disznódombi forrás:

Az aknás forrásfoglalás mélysége: 3 m.

A forrásfoglalás üzemén kívül helyezve, jelenlegi állapotában csak észlelő vízbázisként hasznosítható.

A Litéri II. kút védőterületének elrendelése a KEOP-2.2.3 A Vízbázisvédelem program keretein belül folyamatban van.

A vízellátás biztonsága miatt a már megtervezett Litéri III. számú kutat minél előbb meg kellene fúrtni. Az új kút kialakítása szükséges a nem megfelelő vízmennyiségű, csak tartalék vízbázisként nyilvántartott Litéri I. számú kút megszüntetéséhez is.

A szolgáltatott ivóvíz mennyiségét és minőségét érintő változások

A Bakonykarszt Zrt. a víz minőségét a 201/2001. (X. 25.) Korm. rendeletben és az ÁNTSZ által előírtak szerint rendszeresen ellenőrzi. Az elmúlt 5 évben a víz minőségében változás nem volt tapasztalható.

A településen szolgáltatott ivóvíz minősége kielégíti a többször módosított 201/2001 (X. 25.) Kormány rendelet határértékeit.

Az ivóvízellátó hálózat 95 %-a azbesztcement és öntöttvas anyagból készült vízvezeték, amelynek felújítása, rekonstrukciója szükséges.

7. sz. táblázat: Az ivóvíz ellátó hálózatot érintő változások (2005-2009.)

Megnevezés	2005	2006	2007	2008	2009
Ivóvíz ellátó hálózat hossza (km)	16,109	16,109	16,109	16,109	16,218
Ivóvíz bekötések száma (db)	753	771	768	773	786
Szolgáltatott ivóvíz (m ³ /nap)	189	188	196	189	170

Forrás: Bakonykarszt Víz és Csatornamű Zrt., 2010

8. sz. táblázat: Litér ivóvíz minőségi adatai

Paraméter	Érték	Határérték
Összes keménység (nk ⁰)	19,9	5 – 35
pH	7,68	6,5 – 9,5
Elektromos vezetőképesség (µS/cm)	554	2500
KOI (mg/l)	0,47	3,5
Nátrium (mg/l)	-	200
Kálium (mg/l)	-	-
Kalcium (mg/l)	75	-
Magnézium (mg/l)	40	-
Ammónium (mg/l)	<0,04	0,2
Nitrit (mg/l)	<0,01	0,1
Nitrát (mg/l)	20	50
Klorid (mg/l)	8	100
Szulfát (mg/l)	23	250
Vas (mg/l)	<0,03	0,2
Mangán (mg/l)	<0,02	0,05

Forrás: Bakonykarszt Víz és Csatornamű Zrt. honlapja, 2010

2.1.2 Szennyvízelvezetés-tisztítás arányának változása

Litér községben jelentős változás történt a korábban készült környezetvédelmi programhoz képest a szennyvíz-elvezetés témakörében. 2003. évben kialakításra került Királyszentistván közigazgatási területén egy új tisztítótelep, ami Litér, Királyszentistván, Sóly és Vilonya települések szennyvizeit fogadja és tisztítja meg. A telep a Magyar Villamos Művek Zrt. tulajdonában van, az üzemeltetője a Bakonykarszt Víz és Csatornamű Zrt. A telepen mechanikai tisztítás és biológiai tisztítás történik. A befogadó a Veszprémi Séd-patak, amely az érvényben lévő 3/1983. (II.17.) sz. OVH rendelkezés alapján III./2. vízminőség védelmi kategóriához tartozik.

Litér településről elvezetett szennyvízmennyiséget külön mérni nem tudja a szolgáltató, csak az egész szennyvízrendszeren keletkező mennyiséget, a végátemelő után beépített indukciós mérőn keresztül.

9. sz. táblázat: Litér, Királyszentistván, Sóly és Vilonya szennyvízelvezető rendszerének jellemző adatai

Megnevezés	2005	2006	2007	2008	2009
Csatornahálózat hossza (km)	14,132	14,132	14,132	14,132	14,132
Szennyvízhálózatba rákötött ingatlanok száma (db)	604	652	664	674	699
Elvezetett szennyvíz mennyisége (m ³ /nap)*	156	158	165	165	147
Szennyvíztisztító telepen keletkezett összes szennyvíziszap mennyisége (t/év)*, szárazanyagtartalom 14 %	275	278	280	285	292

Forrás: Bakonykarszt Víz és Csatornamű Zrt. honlapja, 2010

* Ezen mennyiségek, a teljes szennyvízelvezető és tisztító rendszerre vonatkoznak, azaz tartalmazzák Litér településen keletkező szennyvíz mennyiségén kívül Királyszentistván, Sóly, Vilonya szennyvízmennyiségeit, valamint az abból képződő iszapmennyiséget is

Szennyvíztisztítási technológia

A nyers szennyvíz átemelése és mérése

A szennyvíz mennyiségének a mérése a tisztító telepen kívül elhelyezkedő végátemelőnél beépített indukciós mennyiség mérővel történik.

Mechanikai tisztítás

A szennyvíz a telep mellett lévő végátemelőről a gépi tisztítású rácsra jut. A rács kültéri kivitelű, a rácsszemétprés fűtött.

Az 5 mm-es lyuk méretű rács, az ennél nagyobb méretű szennyező anyagokat kiszűri és egy préselő csiga a rácsszemét gyűjtő tartályba továbbítja. A rács automatikus működésű. Működtetése a vízszint visszaduzzasztásról történik. Ha a tervezettnél nagyobb szennyvíz mennyiség érkezik a telepre a szennyvíz átbukása biztosított egy kézi tisztítású rács felé.

Biológiai tisztítás

A biológiai tisztítást egy olyan eleveniszapos rendszer biztosítja, amely a szerves szennyezők mellett a biológiai úton oldja meg a szennyvíz nitrogén szennyezőinek az eltávolítását és kémiai kicsapattal biztosítja foszfor fölösiszapba kerülését.

A szennyvíz és iszap keverék a tisztítás során két különböző redox potenciálú (anoxikus és oxikus) tér között cirkulál.

Az anoxikus térben az oxikus térben keletkező nitrát denitrifikálódik. A folyamat szerves anyag igényét a szennyvíz szerves szennyezői biztosítják.

Az oxikus térben a szennyvíz maradék szervesanyag tartalma és az ammónia oxidálódik. A képződő nitrát recirkulációs iszappal kerül vissza a rendszer elején kialakított elődenitrifikáló térbe.

A tisztított szennyvízből az eleveniszapot két párhuzamosan telepített függőleges átfolyású utóülepítőben választják le.

A csőkapcsolatok olyanok, hogy bármelyik utóülepítő kizárható a folyamatból. Ez az üzemállapot elsősorban meghibásodás esetén alkalmazható. Ekkor az üzemelő utóülepítő terhelése lényegesen megnő.

Vas-só adagolás

A foszfor eltávolítás vas só adagolással történik. Az vas(III) oldatot szivattyúval lehet a denitrifikáló medence kifolyási pontja közelébe adagolni. A naponta szükséges mennyiségű oldat adagolása történhet az átemelő szivattyú működésével együtt, vagy folyamatosan. Az adagolandó mennyiséget az üzemmódnak megfelelően kell beállítani.

Homokszűrés

Az utóülepítőből a tisztított szennyvíz a homokszűrőre vezethető. A homokszűrő gravitációs átfolyású lassú szűrő. A feladata a tisztított szennyvíz maradék lebegő anyagának a kiszűrése. A kiszűrt szennyezőanyag a szemcsék között halmozódik fel, ezért a homokszűrőt időnként vissza kell mosatni. A szennyezett mosóvíz a telep elé kerül vissza.

Fertőtlenítés

A befogadóba kerülő víz fertőtlenítése hypó adagolással biztosítható. A hypó adagoló szivattyú az átemelő szivattyúval egy időben üzemel. Az indítás vezérlő jelét a mennyiségmérő adja.

Iszapkezelés

A biológiai tisztítás melléktermékét a fölösiszapot kézi tolózárállítással lehet a nagykörös iszapvezetékbe elvinni. Az iszap a sűrítőbe vezethető. A fölösiszap napi mennyisége 15-25 m³.

Gravitációs ülepítés után a víz fázis visszaszivattyúzható a tisztító vonalra.

A sűrített iszapot ezután víztelenítik, amelyet szalagszűrő préssel valósítanak meg. Az iszaphoz polielektrolitot kell adni pelyhesítés céljából.

A víztelenített iszap konténerben gyűlik össze. Az iszap további kezelése részben a veszprémi szennyvíztisztító telepen, részben a várpalotai komposztáló telepen történik. A veszprémi szennyvíztisztító telepen az iszap a SOLAR szárítóba, majd kisebb részben mezőgazdasági kihelyezésre, nagyobb részben az ajkai vörösiszap kazettákra kerül további komposztálás és rekultiváció céljából. A várpalotai komposztáló telepről 2006-ban a Dunántúli Hulladékhasznosító Kht. rekultivációs célra szállította el a komposztált iszapot. 2007. évtől befogadói nyilatkozattal rendelkezik a szolgáltató a BB 911 Kft. részéről, akik szintén rekultivációs feladatok megvalósítására kívánják felhasználni a komposztot.

10. sz. táblázat: A tisztított szennyvíz minősége és a vízminőségvédelem alapján meghatározott kibocsátási határértékek

Megnevezés	2005	2006	2007	2008	2009	Határérték
PH	7,9	7,3	7,5	7,6	7,6	6,5-8,5
Dikrotmátos oxigénfogyasztás KOI _k	48,1	<30	39,3	40,7	42,5	50
Biokémiai oxigénigény BOI ₅	16,8	<10	<10	<10	<10	25
Nitrát NO ₃	45,5	38,76	55,5	34,1	35,8	
Ammónium-nitrogén NH ₄ -N	1,9	0,59	0,5	1	0,8	2
Összes nitrogén	11,38	9,48	13,1	9	8,9	50
Összes foszfor, P összes	1,7	1,23	1,5	1	0,5	2
SZOE (Szerves oldószer extrakt)	<2	<2	<2	<2	<2	6
Összes lebegőanyag	35	14,65	22,3	19,7	20,6	35

Forrás: Bakonykarszt Víz és Csatornamű Zrt., 2010

2.1.3 A csapadékvíz-elvezetésével kapcsolatos változások

Litér község csapadékvíz elvezetése az önkormányzat kezelésében van. A település feletti külterületi részokról, valamint a belterületi burkolt út, közlekedő- és tetőfelületekről érkező csapadékvizek megfelelő befogadója és elvezetője a Bendola-patak.

A településen a csapadékvíz elvezető rendszer (nyílt árok és zárt csatorna) részben már rendelkezik vízjogi létesítési engedéllyel (Bem J. utca, Árpád utca és Ond utca két szakasza). Vannak engedéllyel nem rendelkező nyílt és zárt csapadékvíz elvezető rendszerek, amelyek részben jól, vagy nem megfelelően működnek.

A település kiépített csapadékhálózata 14,88 km, amelyből 4,31 km zárt csapadékcatorna, 9,01 km nyílt árok, 1,14 km burkolt vápa.

A település rendelkezik egységes tanulmánytervvel a csapadékvíz-elvezető hálózat fejlesztésére vonatkozóan. Az elmúlt években az alábbi utcákban került sor vízvezető hálózat felújítására: Nap, Eperfa, Bajcsy, Álmos utcákban a csapadékvíz elvezetési problémák megoldása céljából.

11. sz. táblázat: A csapadékvíz elvezető hálózatra vonatkozó adatok

Megnevezés	Mennyiség
Csapadékvíz elvezető hálózat hossza kül- és belterületen (km)*	14,88
Szilárd burkolatú csapadékvíz elvezető árok hossza (km)	0,39
Nyílt elvezető árok hossza (km)	9,01
Zárt elvezető árok hossza (km)*	4,31

Forrás: Litér Község Önkormányzata, 2010

*Litér község csapadékvíz elvezetés Tanulmányterve, 2008

2.1.4 Hulladékgazdálkodás helyzete

Kommunális hulladék

A keletkező szilárd kommunális hulladék gyűjtése és szervezett elszállítása a teljes területen megoldott. A településen a VERTIKÁL Zrt. végez szolgáltatást, az összegyűjtött kommunális szilárd hulladék a Polgárdiban található regionális lerakóba kerül.

Hulladékgyűjtésbe bevont ingatlanok jellemzői:

Lakossági ingatlanok száma: 602 db.
Szerződött ügyfelek (közületek, intézmények) száma: 9 db.

12. sz. táblázat: Az elszállított kommunális hulladék mennyisége az elmúlt években

Hulladék	Begyűjtött mennyiség (tonna)				
	2005	2006	2007	2008	2009
Kommunális	490,54	521,36	497,74	497,06	552,64

Forrás: VERTIKÁL Zrt., 2009

A Vertikál Zrt. Litér község területén heti rendszerességgel szállítja el a kommunális hulladékot. A településen 2005. évben bevezették a szelektív hulladékgyűjtést. A közterületeken létesített 4 db szelektív gyűjtőszigetre összesen 12 db 1100 literes konténer került kihelyezésre a papír, a műanyag és az üveg szelektív gyűjtése céljából.

A szelektív szigetek konténereit kétheti rendszerességgel üríti a szolgáltató. Litér község területén veszélyes és zöld hulladék szelektív gyűjtése nem történik.

Litér község csatlakozott a Közép-Duna Vidéke Hulladékkezelési Rendszerhez, amelynek keretében a közel jövőben további fejlesztésekre kerül sor a korszerű hulladékgazdálkodás megvalósítása érdekében.

A szelektív hulladékszigetek a lakosoknál keletkező papír, műanyag és üveg hulladékok szelektív gyűjtését biztosítják. A konténerek ürítése gyűjtőjáratban történik, így a községről begyűjtött szelektív hulladék pontos mennyisége nem megállapítható.

Intézményekben (iskolák, óvodák) rendezett szelektív gyűjtési akciók keretében begyűjtésre került szelektív hulladékokra vonatkozó adatok az alábbiak.

13. sz. táblázat: A szelektíven gyűjtött hulladékok jellemző adatai

Hulladék	Begyűjtött mennyiség (tonna)				
	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
Papír	0	0	26,54	0	9,66

Illegális hulladéklerakások a településen alig fordulnak elő, néhány esetben külterületen, árkokban vagy árkok szegélyén alakulnak ki, ahonnan az ott felhalmozott hulladékot az önkormányzat szükség esetén elszállítja.

Meglévő hulladéklerakó állapota

A Vertikál Zrt. engedélyezett, műszaki védelemmel és elektrofizikai monitor rendszerrel ellátott szigetelt hulladéklerakót üzemeltet Polgárdiban. A telep a Balaton vízgyűjtőjén kívül helyezkedik el, 1997-ben került átadásra. A lerakó kiépített kapacitása 250.000 m³.

A Polgárdi Regionális Hulladéklerakóra a Vertikál Zrt. a Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség által kiadott, 38209/2007., 38942/08. és 99742/08. számú határozatokkal módosított 24735/2007. számú egységes környezethasználati engedéllyel rendelkezik, amely 2014. december 31-ig érvényes. Tevékenységüket az engedélyben és a vonatkozó jogszabályokban foglaltak szerint végzik.

Hulladékszállítás műszaki színvonalában bekövetkezett változás

2005. évben GPS rendszer került bevezetésre, amelynek segítségével pontos képet lehet kapni az egyes településekre vonatkozó szállítási költségekről és optimalizálni lehetett a hulladékszállítási logisztikát.

A nyilvántartás pontosítása érdekében a VERTIKÁL Zrt. 2009-től a szolgáltatást igénybevevők részére egyedi azonosító matricákat biztosít, a matrica tartalmazza az ügyfél által használt edény méretét. A matricákat az év elején a számlákkal együtt postázták, 2009. év második negyedévtől kizárólag az érvényes azonosítóval ellátott edényeket szállítják el.

A rendszer bevezetése 3%-kal növelte a hulladékgyűjtésbe bevont ingatlanok számát, a hulladékszállítási szolgáltatást eddig be nem jelentett módon igénybe vevők kiszűrésével.

Termelési hulladék

A termelési hulladékok közül elsősorban a termelési veszélyes hulladékokról áll rendelkezésre adat.

14. sz. táblázat: A képződött termelési hulladék mennyisége Litéren 2005-2008. közötti időszakban

EWC kód	Megnevezés	Mennyiség			
		2005	2006	2007	2008
060405	Más nehézfémeket tartalmazó hulladékok			42	25
080317	Veszélyes anyagokat tartalmazó, hulladékká vált toner				1
130205	Ásványolaj alapú, klórvegyületet nem tartalmazó motor-, hajtómű- és kenőolajok	180	160	169	9676
130307	Ásványolaj alapú, klórvegyületet nem tartalmazó szigetelő és hő transzmissziós olajok	19525		2420	
130502	Olaj-víz szeparátorokból származó iszapok				5000
130507	Olaj- víz szeparátorokból származó olajat tartalmazó víz	180	110		
130508	Homokfogóból és olaj – víz szeparátorokból származó hulladék keverék	15890	14580	27700	25500
150110	Veszélyes anyagokat maradékként tartalmazó vagy azokkal szennyezett csomagolási hulladékok	40	35	22	42
150111	Veszélyes, szilárd porózus mátrixot (pl. azbesztet) tartalmazó fémből készült csomagolási hulladékok, ide értve a kiürült hajtógázos palackokat				1
150202	Veszélyes anyagokkal szennyezett abszorbensek, szűrőanyagok (ideértve a közelebről nem meghatározott olajsűrőket), törlőkendők, védőruházat	36	112	20	133
160107	Olajsűrők	131	110	45	60
160114	Veszélyes anyagokat tartalmazó fagyálló folyadékok	20	532	5	

EWC kód	Megnevezés	Mennyiség			
		2005	2006	2007	2008
160213	Veszélyes anyagokat tartalmazó használatból kivont berendezések, amelyek különböznek 16 02 09-től 16 02 12-ig felsorolt tételektől			14770	
160601	Ólomakkumulátorok	535	7795		184
170503	Veszélyes anyagokat tartalmazó föld és kövek	30400			
200121	Fénycsövek és egyéb higanytartalmú hulladékok		5		
200133	Elemek és akkumulátorok, amelyek között 16 06 01, 16 06 02 vagy a 16 06 03 kódszám alatt felsorolt elemek és akkumulátorok is megtalálhatók				2
200135	Veszélyes anyagokat tartalmazó, kiselejtezt elektromos és elektronikus berendezések, amelyek különböznek a 20 01 21 és 20 01 23 kódszámú hulladékoktól	127480			
Összesen		194417	23439	45193	40624

Forrás: HIR – Hulladékgazdálkodási Információs Rendszer (<http://terkep.kvvm.hu/hirweb>), 2010

Állati eredetű hulladékok ártalmatlanítása

Az állati tetemek szervezett elszállítása az ATEV Fehérjefeldolgozó Zrt. közreműködésével történik.

2.1.5 Energiagazdálkodás, energiahasználat helyzete

Kedvezőtlen, hogy korszerű megújuló energia hasznosítása nem jellemző a településen. A vezetékes gázellátás a háztartások többségének rendelkezésre áll, hátránya a vele járó nagy energiatartalom, valamint a folyamatosan, nagy mértékben növekvő költségek.

Elektromos áram ellátás

A település energia ellátásában jelentős változás nem történt 2002-óta. A jelentkező fogyasztói többletigények kielégítésén, 1 db transzformátor állomás átépítésén s új kivezetések indításán, illetve kisebb hálózat áterheléseken túl lényeges hálózatfejlesztés nem történt. A 632 hrsz-ú ingatlan ellátása miatt a régi TSZ gépműhely transzformátor állomás áthelyezésére és felújítására került sor, továbbá 91 m kifesztésű kábelhálózat létesült. A József A. utca kifesztésű hálózatának teljes felújítása (460 m), valamint a Tass, Árpád, Előd u. hálózatok átépítése, megerősítése (390 m) megtörtént. A Nyárfa utcai új ingatlanok ellátása érdekében 152 m új földkábel hálózat létesült.

A községet és azon belül a transzformátor állomásokat 5 db 20 kV-os légvezeték hálózat látja el. A kifesztésű szabadvezeték hossza: 12,346 km, a kifesztésű kábelhálózat hossza: 0,353 km, a csatlakozó vezetékek száma 652 db.

A hálózatok állapotát megfelelőnek minősíti a szolgáltató (E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt.), a légvezetékek hálózatai környezetében végzett gallyazás az ellátás minőségét javítja.

15. sz. táblázat: A település villamos energia ellátásának főbb jellemzői

Megnevezés	Villamos-energia fogyasztók száma (db)	Háztartási villamos-energia fogyasztók száma (db)	Szolgáltatott összes villamos-energia mennyisége (MWh/év)	A háztartások részére szolgáltatott villamos-energia mennyisége (MWh/év)
Litér 2004	n.a.	772	n.a.	2262
Litér 2005	n.a.	771	n.a.	2274
Litér 2006	n.a.	781	n.a.	2467
Litér 2007	845	787	41912	2440
Litér 2008	843	780	38502	2443

Forrás: Területi Információs Rendszer adatbázis, 2010

A táblázat adatai alapján megállapítható, hogy az elmúlt években 1 %-kal emelkedett a háztartási villamosenergia fogyasztók száma a település területén, ennek megfelelően közel 8 %-kal emelkedett a háztartások részére szolgáltatott villamosenergia mennyisége.

Gázellátás

A település gázellátását jelenleg az E-ON Közép-dunántúli Gázhálózati Zrt. végzi. Az ellátó hálózat jellemző adatait, a rákötések számát a 16. sz. táblázat tartalmazza a 2004-2008. közötti időszakra vonatkozóan.

16. sz. táblázat: Litér gázellátásának főbb jellemzői

Megnevezés	Összes gázcsőhálózat hossza (km)	Összes gázfogyasztók száma (db)	Az összes szolgáltatott vezetékes gáz mennyisége (1000 m ³)	Az összes szolgáltatott gáz mennyiségéből a háztartások részére szolgáltatott gáz mennyisége (1000 m ³)
2004	16	552	1205	1107
2005	16	567	1019	922
2006	16	577	873	833
2007	17	590	670	608
2008	17	607	657	599

Forrás: Területi Információs Rendszer adatbázis, 2010,

A táblázat adatai alapján megállapítható, hogy az elmúlt években növekedett a kiépített gázcsőhálózat hossza a település területén, ami a háztartási fogyasztók számának növekedését eredményezte. Ezzel ellentétben az elmúlt évek során a szolgáltatott gáz mennyisége, és a háztartási fogyasztók részére szolgáltatott mennyiség csökkent (45 %-kal), ami a takarékos felhasználásnak is köszönhető.

2.2 Közlekedési infrastruktúrát érintő változások

Litér közút vonatkozásában főútvonal mellett fekszik. A településen halad át a 72-es számú másodrendű főközlekedési út, amely betorkollik a Balaton északi partjának főútvonalába a 71-es útba, és egyben összeköttetést biztosít a 8. számú főközlekedési út felé. A település elhelyezkedéséből adódóan rendkívül intenzív forgalom bonyolódik le az ország NY-K, illetve É-D irányban.

Az elmúlt években javulás következett be a település közlekedési infrastruktúrájában azáltal, hogy sebességkorlátozó táblák kerültek elhelyezésre a községbe bevezető és kivezető szakaszon, valamint sebességmérő műszer került kihelyezésre a boltnál. Ezenkívül meg kell említeni, hogy átadásra került 2007. májusában a 710 sz. Balatonakarattya – Balatonfűzfő másodrendű főút, amellyel az átmenő forgalmat a belterületi 71 sz. Lepsény – Fenékpusztá másodrendű főút szakaszról a 710 sz. útra helyezte át.

A 710 sz. út a 7205 sz. Polgárdi – Balatonakarattya összekötő út 13 + 286 km szelvényéből indul és a 72 sz. Balatonfűzfő – Litér másodrendű főút 0 + 491 km szelvényébe köt vissza.

Továbbá a 72 sz. út csomóponti csatlakozásánál kiépített körforgalmi csomópont kialakítására került sor. Mindezen beruházások hozzájárultak ahhoz, hogy a 72. számú főúton megnövekedett az átmenő forgalom

Litér településen 1 db országos közút halad át amelynek kezelése a Magyar Közút Nonprofit Zrt. Veszprém Megyei Igazgatóság hatáskörébe tartozik.

A településen áthaladó országos közút: 72 sz. Balatonfűzfő – Litér másodrendű főút.

17. sz. táblázat: A település közigazgatási területét érintő utak forgalmi adatai 2006-2007-2008. évben

Út	Kezdő-szelvény km+m formában	Vég-szelvény km+m formában	Év	Összes jármű forgalom j/nap	Összes autóbusz forgalom j/nap	Összes teher- gépkocsi forgalom j/nap	Összes személy- gépkocsi és kistgk. forgalom j/nap	Motor- kerékpár forgalom j/nap	Kerékpár forgalom j/nap	Lassú jármű és mezőgazd vontató forgalom j/nap
710 sz. Balatonakarattya – Balatonfűzfő másodrendű főút										
710	12 + 414	12 + 500	2008	2821	16	121	2531	67	81	5
72 sz. Litér - Balatonfűzfő másodrendű főút										
72	0 + 000	6 + 902	2007	8608	150	1808	6557	63	21	9
	0 + 000	6 + 902	2006	8278	158	1421	6600	60	18	21

Forrás: Magyar Közút Nonprofit Zrt. Veszprém Megyei Igazgatóság, 2010

A 2002-ben készült környezetvédelmi programban szereplő forgalomszámlálási adatok tekintetében nőtt a forgalom a település közútján. A 71. számú főközlekedési út vonatkozásában 2008. évben 20 %-kal csökkent a forgalom. Ez a forgalom kiesés áttevődött a megépült 710 sz. közútra. A 72. számú másodrendű közút vonatkozásában közel 11 %-os növekedés volt tapasztalható a 2007. évben.

Utak állapotát, útminőséget, úthálózatot érintő változások

A település önkormányzati útjait illetően elmondható, hogy a szennyvízcsatornázás megvalósulását követően új aszfalt burkolat került kialakításra. Továbbá meg kell említeni, hogy a gyalogos forgalom biztonsága javult a 72-es számú főút melletti sétány megvilágításával, valamint a főút két átkelési szakaszán a közvilágítás bővítésre került, a Hold-Lehel utcában járdakorlátot alakítottak ki.

18. sz. táblázat: Litér úthálózatának jellemzése

Megnevezés	Hossz (km)
Teljes úthálózat hossza	33,28
Belterületi utak hossza	13,49
Külterületi utak hossza	19,79
Szilárd burkolatú utak hossza	11,87
2004-2009. közötti időszakban felújított utak	Szennyvízcsatornázást követően a település belterületi útjai új burkolatot kaptak
Tervezett útfejlesztések	Hold utca

Forrás: Litér Község Önkormányzata, 2010

Zaj- és légszennyezést érintő változások

A településen a közúti járműforgalom, átmenő forgalom zajterhelést okoz.

A 2000. évi CXII. törvény és az azt módosító 2008. évi LVII. törvény 15. § értelmében "A kiemelt üdülőkörzetben csak olyan létesítmények üzemeltethetők, amelyek a) egészségügyi légszennyezettségi határérték-túllépést nem okoznak, továbbá b) ökológiai légszennyezettségi határérték-túllépést ...nem okoznak."

A környezetvédelmi miniszter és az egészségügyi miniszter *környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) együttes rendeletének* értelmében a zajterhelés határértékei a következők üdülőtérületen.

Üzemi és szabadidős létesítményektől származó zajterhelési határérték

nappal	6-22 óra között 45 dB
éjjel	22-06 óra között 35 dB

Közlekedéstől származó zajterhelési határérték *(az országos közúthálózatba tartozó gyorsforgalmi utaktól és főutaktól, a települési önkormányzat tulajdonában lévő belterületi gyorsforgalmi utaktól, belterületi elsőrendű főutaktól és belterületi másodrendű főutaktól, a vasúti fővonalától és pályaudvarától származó zajra)*

nappal	6-22 óra között 60 dB
éjjel	22-06 óra között 50 dB

2.3 Épített környezet állapotának változásai

Az épített környezetet illetően jelentős változások történtek a községben az elmúlt években. Megvalósult a Csivitelő Óvoda és Bölcsőde átépítése, funkcióbővítése, továbbá az orvosi és fogorvosi rendelők és a főzőkonyha felújítása. Sor került a Községháza felújítására, fűtése korszerűsítésére és a Művelődési ház fűtése korszerűsítésére, valamint az iskola fűtésrendszerének leszakasztására. A 72. számú főúton található autóbuszvárók átépítése megvalósult 4 ponton, a református templom kapuzatának restaurálására és a ravatalozó felújítására is sor került. Ezenkívül felújításra kerültek a körzeti rendőr, és a pedagógusi szolgálati lakások és a Sport pálya öltöző épület, továbbá garázs épült a községház mellett.

A helyi és országos védelem alatt álló objektumok száma nem változott 2004. év óta, helyi védelem alatt álló területek az alábbiak:

- Dózsa György u.7 sz., 613 hrsz.- az épület ormfala
- Dózsa György u. 15 sz., 616 hrsz.- két szintes, utcára merőleges granárium
- Dózsa György u. 17 sz., 617 hrsz.- oldalhatáron álló épület tűzfala
- Dózsa György u. 26 sz., 609 hrsz. - utcafronti homlokzat
- Hósi emlékpark, Dózsa Gy. u. 587 hrsz.
- Dózsa György u. 47 sz., 649 hrsz. - parókia, kivéve a pajta épülete
- Dózsa György u. 53 sz., 652 hrsz. - utcafronti homlokzat
- Dózsa György u. 64 sz., 572 hrsz. - épület, kerítés kapuval
- Petőfi Sándor u. 16 sz., 516 hrsz. - épület
- Bajcsy Zsilinszky u. 17 sz., 7 hrsz. - épület
- Petőfi Sándor u. 8. 562 hrsz. - iskola főépülete, kőkerítése, kovácsoltvas kapuval
- A Bajcsy Zs. u. iskolával szembeni utcasarkon lévő közkút
- Petőfi Sándor u. 17. sz. 527/2 hrsz. - volt Magtár épület

A településen található műemlék

Református templom 642 hrsz.

törzsszám: 5507

A község területén nyilvántartott lelőhelyek

19. sz. táblázat: A település területén nyilvántartott lelőhelyek

Lelőhely neve	Azonosító	Helyrajzi szám
Református templom	8361	571, 572, 575/1-2, 576, 610, 629-631, 632/1, 632/5, 641-644, 649-651
Bendola	8362	050/1-8
Disznó domb	8363	012/4
Kék tói dűlő	8364	020/2
Papvásár hegy I.	8365	076/7-8, 083/6-7
Papvásár hegy II.	8366	076/3, 076/7, 083/4-8
Papvásár hegy III.	8367	076/4-6, 077, 078/4, 079, 080/1
Bajcsy-Zsilinszky utca	36979	29, 502-515, 562, 572, 573, 574/1-2, 576-579, 581-582, 586, 589
Alsó-dűlő	57071	046/6-9, 047, 056/2, 056/4
Cseralja-dűlő	58488	056/1-2, 059/8
Pap-dűlő	59365	611/2-3, 612, 613, 614/2, 798/1, 1438, 1424-1429, 014, 010/2, 021, 022/2-9, 023

Forrás: Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Közép-dunántúli Iroda, 2010

3. A természetvédelmet érintő változások

A természetvédelem az élő és élettelen természeti értékek és azok rendszereinek megóvását célozza. Egyik fő célja a biológiai sokféleség megőrzése, amelynek alapja a természetes és természetközeli élőhelyek működőképes állapotban történő megóvása.

Litér Község illetékességi területén található természeti értékek változásai az alábbiakban kerül bemutatásra.

A Papvásári homokbányában az illegális kitermelések veszélyeztetik a még meglévő (6-12) pár fokozottan védett gyurgyalag fészkelő helyét (függőleges bányafalak). Ugyanez mondható a falak leomlása és benövényesedése következtében végbemenő változásokra is. A királyszentistváni hulladéklerakó elkészítése megszüntetett ipari területen létesült telepesen fészkelő madárfajok élőhelyeit, amelyek elképzelhetően a közeli bányában keresnek majd fészkelőhelyet. Ezt a bányafalak alkalmassá tételével lehetne aktívan elősegíteni. Ugyanakkor az utóbbi néhány év kiemelkedő felfedezése volt, hogy a királyszentistváni ülepítő tó közelsége lehetővé tette, hogy egy pár bütykös ásólúd (*Tadorna tadorna*) fészkelhessen a bányában. Ennek a fajnak csak néhány hazai fészkelése bizonyított, az itteni néhány páras megtelepedése kivételes ornitológiai érték.

A Papvásári homokbánya dél-nyugati fala geológiai szempontból kiemelkedő értéket képvisel, geológiai alapszelvény.

A fentiek alapján felmerült és teljes mértékben indokolt a bánya helyi védett természeti területté nyilvánítása. A helyi védetté nyilvánítást követően vagy azzal párhuzamosan értékes geológiai tanösvényt lehet kialakítani a területen, ezáltal bevonva a természetvédelmi gondolkodást elősegítő beruházások körébe.

A Mogyorós-hegy és a község területéhez tartozó más dolomit alapkőzetű élőhelyek komoly veszélynek vannak kitéve az illegálisan folytatott technikai sportok

következtében. Elsősorban a quadozás és a motocross veszélyeztető szerepét kell kiemelni. Ezek visszaszorítására, adott esetben a veszélyeztetett területekről történő szisztematikus kiszorításával komoly erőfeszítéseket kell tenni ahhoz, hogy a község természetvédelmi értékei hosszú távon megmaradhassanak. A dolomitgyepek ma is kivételes és más élőhelyen nem fellelhető védett és fokozottan védett növényeknek nyújtanak élőhelyet. Évről évre kerülnek elő új fajok a területekről. Ezek megóvása csak élőhelyeik megtartásával biztosítható, amire csak a természetvédelmi kijelöléseknek megfelelő kezelés ad biztosítékot.

Magyarországra az uniós csatlakozás óta érvényes a Madárvédelmi- és az Élőhelyvédelmi Irányelv. Ezért kötelező volt közösségi jelentőségű természetes élőhelyek, valamint állat- és növényfajok védelmében területeket kijelölni, amelyek így az EU ökológiai hálózatának a részeivé váltak. Különleges madárvédelmi területek és különleges természet megőrzési területek kerültek meghatározásra. A kijelöléssel hazánk területének közel 21%-a lett Natura 2000 terület. Védett területeink csaknem teljes egészében bekerültek a hálózatba, de ezeken kívül további körülbelül 1.2 millió hektár kapott védeltséget. Ezek között sok a mezőgazdasági terület, így a rezervátum-szerű védelem helyett a társadalmi, kulturális, gazdasági és természetvédelmi érdekek összehangolására alapozó megóvás, fenntartható gazdálkodás kerülhet előtérbe.

A környezetvédelmi program elfogadását követően lépett hatályba a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről.

A rendelet célja az Európai Közösségek Natura 2000 hálózatába tartozó élőhelyek megőrzése, és ezáltal a biológiai sokféleség fenntartása, megőrzése és az ehhez szükséges szabályok megállapítása.

A 45/2006. (XII. 8.) Miniszteri rendelet alapján a Natura 2000-rel érintett földrészletek helyrajzi szám szerint azonosíthatóak. A jogalkotási folyamat során további két jogszabály született a Natura 2000 területekre nézve, a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Kormányrendelet, illetve a Natura 2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 128/2007. (X. 31.) FVM rendelet.

Litér közigazgatási területét kiemelt jelentőségű különleges természet megőrzési terület érinti. Ez a **Mogyorós-hegy** (HUBF20022)

Litér

024/1, 024/2, 024/3, 024/4, 024/5, 024/6, 024/7, 024/9, 025, 026/1, 026/2, 026/3, 026/4, 026/5

A községet érintő Natura2000 területek, valamint a Nemzeti Park tervezett bővítése során érintet területek térképi ábrázolását a 2. sz. melléklet tartalmazza.

Ezenkívül a Balaton törvény övezeti besorolása alapján a Nemzeti Ökológiai Hálózat részeként jelentős területen található magterület (Ö-1), Ökológiai folyosó (Ö-2) és pufferterület (Ö-3).

4. Környezethasználatok

A településen működő környezethasználatokat illetően lényeges változás nem történt. A Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségnél nyilvántartott Litér érdekeltsgű ügyfelek, valamint objektumok felsorolását a 3. sz. melléklet tartalmazza.

5. Az elmúlt évek fejlesztései

20. sz. táblázat: Az elmúlt években megvalósult fejlesztések Litér közigazgatási területén, és a kapcsolódó környezetvédelmi stratégiai célok

Év	Beruházás megnevezése	Összes költség (eFt)	Saját erő (eFt)	Pályázat + Egyéb támogatás	Kapcsolódó környezetvédelmi célok
2004.	Közpark kialakítása céljából 1 hektáros terület vásárlása	1.000.000	1.000.000	-	FÖLD-7.
2004.	Iskola tornaterem felújítása	4.092.075	1.227.623	2.864.452	EMB-2., TEP-10.
2004.	Körzeti rendőr szolgálati lakás felújítása	5.498.000	5.498.000	-	TEP-10.
2005.	Művelődési ház felújítása	27.015.000	13.015.000	14.000.000	TEP-10.
2005.	Nap utca vízelvezető árok építése	435.000	435.000	-	KOMVÍZ-5., FÖLD-10., KLÍMA-3.
2005.	Nyárfa utca csapadékvízvezetés	1.094.000	1.094.000	-	KOMVÍZ-5., FÖLD-10., KLÍMA-3.
2005.	Iskola térburkolás	1.353.000	1.353.000	-	TEP-10.
2005.	Hulladékgyűjtő szigetek kialakítása	1.044.000	309.000	735.000	HUL-1., 4., 5., 6., TEP-3., 4., KLÍMA-2.
2006.	Lehel-Hold utca járdakorlát kialakítása, megvilágítása	513.450	513.450	-	KÖZL-1., LEV-1.
2006.	72. sz. főút melletti sétány megvilágítása	4.852.680	4.852.680	-	KÖZL-1., LEV-1..
2006.	Eperfa, Bajcsy, Álmos utcai csapadékvíz elvezetés	1.340.000	1.340.000	-	KOMVÍZ-5., FÖLD-10., KLÍMA-3.
2006.	Fogorvosi rendelő felújítása	2.936.000	2.936.000	-	TEP-10.
2006.	Temető ravatalozó felújítása	4.317.000	1.426.021	2.890.979	TEP-10.
2006.	Magtár épület vásárlás	2.534.000	2.534.000	-	TEP-10.
2006.	Pedagógus szolgálati lakás felújítása	1.279.000	1.279.000	-	TEP-10.
2006.	Községháza fűtésrendszer felújítása	307.000	307.000	-	ENERGIA-2., 3., LEV-4.
2006.	Autóbuszvárók átépítése, felújítása	4.119.000	2.167.206	1.951.794	TEP-10.
2006.	Csivitelő Óvoda átépítése	70.107.842	40.107.842	30.000.000	TEP-10.
2007.	Református templom kapuzat restaurálása	2.250.000	1.352.000	898.000	TEP-9., 10.
2007.	Községháza felújítása	1.196.000	1.196.000	-	TEP-10.
2007.	Községháza mellé garázs építése	3.824.000	3.824.000	-	TEP-10.
2007.	Csivitelő Óvoda és Bölcsőde bölcsődei funkciók bővítése	39.193.263	2.351.596	36.841.667	TEP-10.
2008.	Iskola sportpálya kerítés felújítása	356.000	206.000	150.000	TEP-6., 10.

Év	Beruházás megnevezése	Összes költség (eFt)	Saját erő (eFt)	Pályázat + Egyéb támogatás	Kapcsolódó környezet-védelmi célok
2008.	Orvosi rendelő és főzőkonyha épület gázmérő megosztás	360.000	360.000	-	ENERGIA-2., 3., LEV-4.
2008.	Közüvilágítás bővítés a 72-es főút két átkelési szakaszán	513.600	513.600	-	KÖZL-1., LEV-1.
2009.	Nyárfa utca közvilágítás hálózat bővítése	404.000	404.000	-	ENERGIA-3.
2009.	Közpark kialakítása a 033/9 hrsz. területen	43.000.000	4.300.000	38.700.000	FÖLD-7., TÁJ-3., Klíma-3.
2009.	Sportpálya öltöző épület külső felújítása	888.000	638.000	250.000	TEP-10.
2009.	Művelődési ház fűtés korszerűsítése	210.000	210.000	-	ENERGIA-2., 3., LEV-4.
2009.	Orvosi rendelő felújítása	26.407.000	6.489.848	19.917.152	TEP-10.
2009.	Iskola rekonstrukció tervezési munkálatai	7.542.000	7.542.000	-	TEP-10.
2009.	Iskola fűtésrendszer leszakaszolása	4.822.000	4.822.000	-	ENERGIA-2., 3., LEV-4.

Forrás: Litér Község Önkormányzata, 2010

Litér község környezetvédelmi stratégiája - kiegészítés

Balaton törvény módosítása

A stratégiai célok megvalósításához hozzárendelhető intézkedések, továbbá az operatív programok kidolgozásának bázisául a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervének elfogadásáról és Területrendezési Szabályzatának megállapításáról szóló 2008. évi LVII. számú törvény (a továbbiakban „Balaton törvény”) szolgál. Ebben a Szabályozásban 27 alövezet került megkülönböztetésre s ezeket az 4/1 – 4/16. sz. mellékletek (térképeken) meg is jelenítik, a törvény 4. sz. mellékletéhez csatoltan.

Alapvető célja a törvénynek a táj jellegének, a természeti és települési környezet minőségének védelme és fontos célja az üdülés és idegenforgalom minőségi fejlesztéséhez szükséges környezeti feltételek javítása és a térség kiegyensúlyozott fejlődésére való törekvés.

Litér községre az övezeti besorolások alapján a következő előírások vonatkoznak környezeti és épített környezeti elemenkénti felsorolásban – részletesen a 4. sz. melléklet tartalmazza.

Levegőtisztaság-védelem

15. § *a) b) ba) bb) bc) bd) be) bf) bg)*

Talaj, területhasználat

31. § *(1), (2) a) b)*

33. § *a) b)*

39. § *(1) a) b) c) d) e) f) g) h) i) j) k) l) m) n) (2) (3) (4)*

41. § *a) b)*

42. § *a) b) c) d) e) f) g)*

43. § *a) b) c)*

44. § *a) b)*

Táj, természetvédelem

23. § *a) b) c) d) e) f) g) h) i)*

24. § *a) b) c) d) e) f) g) h) i) j) k) l) m) n)*

25. § *a) b) c) d) e) f) g) h) i) j)*

Infrastruktúra

4/C. § *(1) (2) a) b) e) (3) a) b) c) d)*

9. § *(1) (2) (3) a) b) (4) (5) (6) (7)*

Épített környezet védelem

37. § *a) b) c) d) e)*

38. § *a) b) c)*

Nemzeti Környezetvédelmi Program III.

A Parlament a 96/2009. (XII.9.) OGY határozattal elfogadta a harmadik Nemzeti Környezetvédelmi Programot a 2009-2014. közötti időszakra vonatkozóan. Az NKP III. tervezési alapelvei között –kiemelt szerepet kap az ország fenntartható fejlődési pályára való átállásának elősegítése, ehhez a környezeti szempontok és összefüggések megjelenítése, a szükséges – a társadalmi és gazdasági lehetőségekkel összehangolt – intézkedések meghatározása, Magyarország globális felelősségéből és geopolitikai, földrajzi helyzetéből adódó térségi, Európai Unió és nemzetközi kihívások mellett.

Program átfogó tervezési keretet jelent minden lényeges környezetügyi feladatkörnek, és ennek megfelelően – az összefüggések számításba vétele érdekében is – azon területek legfontosabb céljait, teendőit is bemutatja, amelyekre külön részletes stratégiák, illetve programok készültek (pl. éghajlatváltozás).

Klímaváltozás – mérséklés és alkalmazkodás

Indoklás

A világ eseményeit tekintve látható, hogy növekszik az éghajlatváltozással összefüggő természeti katasztrófák (árvizek aszály, erdőtüzek stb.) száma. Magyarországon is megszorodtak a szélsőséges időjárási események. Az utóbbi évek eddig nem tapasztalt szélsőségeket, szokatlan időjárási viszonyokat hoztak, elpusztítva ezzel a termés jelentős hányadát, károkat okozva az infrastruktúrában, vagyoni javakban, nem ritkán veszélyeztetve az emberek személyi biztonságát és egészségét. A tudományos előrejelzések szerint a Balaton térségében a globális átlagot meghaladó, tartós melegedés várható, amelynek jelei már napjainkban is mérhetők, illetve érzékelhetők. A szélsőséges időjárású napok gyakorisága megnő (erős szél, túl magas/túl alacsony hőmérséklet, nagy hőmérséklet-ingadozás, egyszerre túl sok csapadék, stb.). A csapadékos napok száma csökken, a csapadékeloszlás egyenlőtlenebb lesz (télen több, nyáron kevesebb), amely a mezőgazdasági tenyészidőszakban illetve az idegenforgalmi évadban nagyobb szárazságot eredményez. Várható, hogy a fenti változások a természeti környezetre, a térség gazdaságára, ezen belül a Balatonnál meghatározó szektorra, a turizmusra is erőteljes hatást fognak kifejteni.

Éghajlatvédelmi szempontból Magyarország helyzete ellentmondásos, csakúgy mint Közép-Kelet Európában a többi korábbi szocialista országé. Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátása jóval alacsonyabb, mint az 1990-es éveket megelőzően, amely időszak a klímavédelmi nemzetközi vállalkozások alapjául szolgál. Ugyanakkor a viszonylag kedvező állapot nem a klímatudatosságnak köszönhető, hanem a kibocsátás nagy részéért felelős szocialista nehézipar megszűnésének, a gazdasági szerkezet átalakulásának. A kibocsátási trendek arról tanúskodnak, hogy döntően a nehézipar összeomlását követően, 1992 óta lényegében nem változott az ország üvegházhatást okozó gázkibocsátása.

A klímavédelmet a Magyar Köztársaság Országgyűlése és Kormányja napjaink sürgető, megoldandó kérdésének tekinti. A Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS) Magyarország középtávú klímapolitikájának irányát jelöli ki a 2008–2025. közötti időszakra, elkészítését az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye és annak Kiotói Jegyzőkönyve végrehajtási keretrendszeréről szóló 2007. évi LX. törvény 3. §-ának rendelkezése írja elő.

Magyarország kibocsátás-csökkentési törekvéseit eddig a Kiotói Jegyzőkönyvben 2012-re tett 6 százalékos csökkentési vállalása határozta meg. 2012. után a fejlett ipari országoknak, köztük Magyarországnak is jelentősebb mértékben kell kibocsátását csökkenteni, mint a globális átlag. A hazai éghajlatváltozási és energiagazdálkodással kapcsolatos politikának összhangban kell lennie az európai

uniós politikával, amely nem kevesebbet kíván elérni, mint 10-15 év alatt egy új ipari forradalmat, amelynek végső célja az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság megteremtése. A 2008-2025. közötti időszakra szóló Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia a célokat és tennivalókat a nemzetközi kötelezettségvállalások figyelembevételével jelöli meg.

Az államnak mind a globális felmelegedést okozó gázok kibocsátásának mérséklését, mind az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást ösztönöznie, erősítenie kell. Ehhez kapcsolódóan a konkrét intézkedéscsomagot – a tervezési és helyzetkezelési teendőket – a Nemzeti Éghajlatváltozási Programok fogják tartalmazni. A programok országos és regionális szinten fogják előírni a megfelelő lépéseket. Az éghajlati alkalmazkodás felelősségét nemcsak az államnak és az önkormányzatoknak, hanem egyidejűleg az üzleti szférának, a civil szervezeteknek, valamint jelentős mértékben a helyi közösségeknek, azaz a lakosságnak is viselnie kell. A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet vonzó környezeti állapotának és gazdasági versenyképességének, népességmegtartó erejének megőrzése érdekében rendkívül fontos a felkészülés a változásokhoz való alkalmazkodásra, azaz a kedvező változások kihasználására és a kedvezőtlenek mérséklésére.

Amíg a klímavédelemben a kibocsátás-csökkentési törekvések csakis globális összefogás esetén vezethetnek eredményre, addig az alkalmazkodási lépések helyi és regionális szinten önállóan is sikeresek lehetnek. A mostani és a leendő fejlesztéseket úgy kell megvalósítani, hogy a globális változások tudomásul vétele mellett a fentiekben prognosztizált körülmények között a természeti környezet, a térség lakóinak életfeltételei és a gazdasági környezet elfogadhatók maradjanak. Ehhez a természetvédelem, az emberi egészség védelme, a vízgazdálkodás, a mező- és erdőgazdálkodás, valamint a települési környezet fejlesztése terén kell a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiában megfogalmazott szempontokat érvényesíteni.

Célok: A globális felmelegedést okozó gázok kibocsátásának mérséklésében, és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásban a kormányzati szervek mellett az üzleti szférának, a civil szervezeteknek, valamint jelentős mértékben a helyi közösségeknek, azaz a lakosságnak is tevőlegesen részt kell venniük. A kibocsátások hathatós és tényleges mérséklését kell elérni leginkább az energetikában, az ipar, a közlekedés, a mezőgazdaság és a hulladékgazdálkodás terén.

Leírás

KLÍMA-1. Politikák, intézkedések és eszközök a kibocsátás mérséklés megvalósítására.

- A fosszilis energiahordozók használatának csökkentése, a megújuló energia-technológiákra adott bevezetési támogatás alkalmazása a településen.
- A közlekedés vonatkozásában a CO₂ szabványok a közúti közlekedésben, a vonzó tömegközlekedési eszközökbe és a közlekedés nem motorizált formáiba való beruházás.
- Az építészetben szabványok és címkézés alkalmazása, épületek energetikai felmérése, valamint a hőtechnikai fejlesztése.
- A mezőgazdaságban helyi adottságokra épülő szabályozások a jobb földgazdálkodás érdekében, az erdőterületek növelésére, védelmére, fenntartható természetközeli kezelésük megvalósítására.
- A hulladékgazdálkodás terén pénzügyi ösztönzők a jobb hulladék- és szennyvízgazdálkodás érdekében, hulladékgazdálkodás szabályozása.

KLÍMA-2. Technológiák és intézkedések a kibocsátások mérséklésére.

- Megújuló hő és egyéb energia használat (nap-, szél-, geotermál-, bioenergia).
- A közlekedés vonatkozásában üzemanyag hatékonyabb járművek alkalmazása, a nem motorizált közlekedés feltételeinek javítása, szállítási igények ésszerűsítése.
- Az építészetben hatékonyabb fűtő- hűtő berendezések, elektromos készülékek használata, természetes fény használata, szigetelések fejlesztése, passzív- és aktív napenergia hűtésre/- fűtésre, zöldfelületek növelése.
- A mezőgazdaságban hatékonyabb talajművelés, trágyakezelés; extenzifikálás, céltudatos energianövény termesztés ösztönzése.
- Természetközeli és folyamatos erdőborítást biztosító erdőgazdálkodási módszerek alkalmazásának ösztönzése, erdőfelújítások, telepítések, erdei biomassa felhasználás.
- A fenntartható hulladékgazdálkodás elveinek (3R – reduce: hulladékcsökkentés; reuse: újrafelhasználás; recycling: újrahasznosítás) érvényesítése, szemléletformálás.

KLÍMA-3. Intézkedések az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodáshoz.

- Megfelelő jogi-gazdasági szabályozó rendszer kialakítása.
- Társadalmi szemléletformálás, hatékonyabb anyag-energia felhasználás.
- Hősegterv kidolgozása különös tekintettel a lakosság, és a vendégek felkészítésére; a közegészségügy felülvizsgálata az éghajlati alkalmazkodás követelményeinek integrálása érdekében.
- A Balaton és térségének helyes vízkészlet gazdálkodása; vízviisszatartást előmozdító megoldások alkalmazása (ciszternák, ülepítő terek, szűrőmezők, medertisztítás); a települési csapadékvizek okszerű kezelése, az elvezető rendszerek alkalmassá tétele a hirtelen, nagy mennyiségben lehulló csapadék befogadására.
- A mezőgazdaságban a termelők ösztönzése a legmegfelelőbb fajtaválaszték megválasztására alkalmazkodóképességi vizsgálatok eredményei alapján.
- Az erdőterületek nagyságának növelése, az erdőssztyepp zónában alacsony záródású erdők fenntartása; mezővédő erdősávok rendszerének kialakítása, fás legelők területének növelése, folyamatos erdőborítást biztosító erdőgazdálkodási módszerek elterjesztése, a természeti károsításokat követően az erdőterületek helyreállításának biztosítása.
- Építési előírások, szabványok felülvizsgálata, szigorítása az éghajlatváltozással együtt járó hatásoknak megfelelően; klímatudatos telepítés módszereinek kidolgozása és megismertetése a rendezési terveket, épületterveket készítő szakemberekkel.
- A természetvédelem klímapolitikájának kialakítása és összehangolása az erdészeti, agrár-, energia- és vízgazdálkodási szektorokkal; helyben történő adaptáció elősegítése a meglévő biológiai sokféleség megőrzése érdekében; a természeti területeket körülvevő táj átjárhatóságának fokozása, a fajok vándorlásának elősegítése érdekében.

A környezetvédelmi program operatív intézkedései

1. Gazdálkodó szervezetek hatáskörébe tartozó intézkedések, feladatok

A vállalat neve	Végrehajtandó program megnevezése, tervezett intézkedések, beruházások	Kapcsolódó cél, célállapot	Várható hatás, eredmény	A megvalósítás várható időpontja
VOLÁN	A közlekedési eredetű levegőszennyezés csökkentése	LEV-1	A levegőszennyezettségre vonatkozó értékek csökkennek, korszerű motorral rendelkező autóbuszok alkalmazása	2010-től folyamatos
Magyar Közút Nonprofit Zrt.	72-es főút kapacitásának fejlesztése, útpadka szélesítése (11,5 tonna teherbírás kialakítása)	LEV-1., 2., KÖZL-1.	A főúton történő közlekedés biztonsága javul	2011
Pápakörnyéki Vízitársulat	A Bendola patak rekonstrukciós munkái a 0+000-0+5500 szelvények között (iszaptalanítás, nádkaszálás, cserjeírtás, járóút építése)	VÍZ-2, 3, 4., KLÍMA-3.	A patak megközelítése, a víz minősége és környezete is javul	2010-től folyamatosan
KDT KÖVIZIG	A kiapadt források állapotfelvétele és szivárgó rendszer kialakítása az újrafakadó források okozta károk elhárítására	VÍZ-1	Javul a vízellátás, a felszíni vízelvezetés a településen	2012
Mezőgazdasági vállalkozók	Biogazdálkodás fejlesztése	FÖLD-2., 3., 12., KLÍMA-3.	Javul a környezet használat, munkahelyek teremtnének, hagyományos szántóföldi területek némileg csökkennek	2010-től folyamatos
Bakonykarszt Zrt.	Előregedett ivóvízvezetékek cseréje, és a már megtervezett 2. nyomáshozna kialakítása	KOMVÍZ-6., 7.	Vízellátás javul és a nagyobb vízfogyasztási időszakokban a nyomásviszonyok megfelelőekké válnak	2011-2013
Bakonykarszt Zrt.	Szennyvíztisztító telep biológiai blokkjának fejlesztése az emelkedő szervesanyag terhelés előírás szerinti tisztíthatóság érdekében	KOMVÍZ-2.,3.	A szennyvíztisztító telep tisztítási hatásfoka javul	2010-től folyamatos
Pannon Egyetem Radiokémia Tanszék	A talaj természetes radon koncentrációjának meghatározása	RÁDIÓ-1., 2.	A lakókörnyezet terhelése csökken, a szükséges beavatkozások elvégzésével	2011

2. Önkormányzati hatáskörbe tartozó intézkedések, feladatok

LEVEGŐTISZTASÁG-VÉDELEM								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
1.	A levegő és porszennyezés csökkentés elősegítése növény telepítéssel (72-es út mellett fásítás, gyérítés)	LEV-1,2, TEP-1, 6, KLÍMA-3.	2010-től folyamatosan	2.300	önkorm. támogatás, regionális forrás	Levegőszennyezés csökkenése (%), zajterhelés csökkenése (dB), lakónépesség elégedettsége (%)	A levegőszennyezés csökkenésével javul a levegő és az élet minőség	önkormányzat ¹
2.	Kerékpársáv kialakítása Litér-Szentkirályszabadja települések között	LEV-1, 2, KÖZL-1., 2., KLÍMA-1.	2014	70-80.000	önkorm. támogatás, regionális forrás	Levegőszennyezés mértékének csökkenése (%), kiépített kerékpárút hossza nő (km)	Környezet-barát közlekedési eszköz használatának terjedése	önkormányzat ² , Magyar Közút Nonprofit Zrt.
3.	A szilárd burkolatú, pormentes utak arányának növelése (csapadékvíz-elvezető rendszer kiépítésével együtt) Hold utcában, Nyárfa utcában, a Bem és Dózsa Gy. utcák folytatásában	LEV-1., KOMVÍZ-5, KLÍMA-3., KÖZL-1., 2.	2010-től folyamatosan	6m széles lakóutca 20.700/km, gyűjtőút 6 m széles 28.000/km	regionális forrás, önkorm. támogatás	Szilárd burkolatú út hossza nő (km), porterhelés csökkenése (%)	Javulnak a gazdasági fejlesztés feltételei, környezet-egészségügy állapota	önkormányzat ² , Magyar Közút Nonprofit Zrt.
4.	Sebességkorlátozást kikényszerítő járdasziget kialakítása a település két határában	LEV-2	2010-2011	~30.000 teljes burkolással	KözOP	Forgalomterhelési adatok, levegőszennyezés csökkenése (%), zajterhelés csökkenése (dB), lakónépesség elégedettsége (%)	Biztonságosabbá válik a közlekedés, javulnak az életkörülmények	önkormányzat ² , Magyar Közút Nonprofit Zrt.

MEGVALÓSULT FELADATOK – LEVEGŐTISZTASÁG-VÉDELEM						
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás időpontja	Felmerült költség (eFt)	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
☺	Kultúrház mögötti területen fa és cserjék ültetése történt	LEV-2., KLÍMA-3.	2004	önkorm. támogatás	A levegőszennyezés csökkenésével javul a levegő és az élet minőség	önkormányzat ¹
☺	Közparkban 120 fa ültetésére került sor	LEV-2., KLÍMA-3.	2009	önkorm. támogatás	A levegőszennyezés csökkenésével javul a levegő és az élet minőség	civil szervezet, önkormányzat ²
☺	Szennyvízcsatorna beruházást követően minden út új aszfalt burkolatot kapott	LEV-1.	2003	önkorm. támogatás, MVM Zrt.	Javulnak a gazdasági fejlesztés feltételei, környezet-egészségügy állapota	lakosság, MVM Zrt., önkormányzat ²
☺	Sebességmérő jelző kialakításra került	LEV-2.	2005	önkorm. támogatás	Biztonságosabbá válik a közlekedés, javulnak az életkörülmények	Magyar Közút Nonprofit Zrt., önkormányzat ²
☺	Sebességkorlátozó táblák kerültek elhelyezésre a település határain	LEV-2.	2006	önkorm. támogatás	Biztonságosabbá válik a közlekedés, javulnak az életkörülmények	Magyar Közút Nonprofit Zrt., önkormányzat ²
☺	Önkorm. szabályozás történt a nyílttéri égetéssel kapcsolatban	LEV-7.	2003	önkorm. támogatás	Javul a levegő és az élet minőség	lakosság, önkormányzat ²

VÍZMINŐSÉG-VÉDELEM

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
5.	A településen levő természetes, vízfolyás állapotának javítása (mederrendezés, hulladék eltávolítás)	VÍZ-2, 3, 4., KLÍMA-3.	2012	17.966	önkorm. támogatás, regionális forrás	Vízminőségi állapotjellemzők értéke javul, 45000m ² -en gazkaszálás, 117 m ³ iszapeltávolítás	A patak megközelítése, a víz minősége és környezete is javul	Pápakörnyéki Vízitársulat, önkormányzat ²

MEGVALÓSULT FELADATOK – VÍZMINŐSÉG VÉDELEM

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás időpontja	Felmerült költség (eFt)	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
☺	A patak medertisztítására sor került	VÍZ-2., 3., 4., KLÍMA-3.	2003	önkorm. támogatás	A patak környezeti állapota javult	önkormányzat ¹

TALAJVÉDELEM								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
6.	Az illegális hulladéklerakás felszámolása	FÖLD-9., HULL-3, TEP-4.	2010-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, Zöld forrás	Illegális lerakók száma csökken (db)	Jelentősen javul a környezet állapota, a lakosság életkörülményei	Jegyző
7.	Tájsebek rekultivációja – Közpark II. ütem (színpad fedés, nézőtér bővítés) – Közpark III. ütem (növényültetés, információs táblák elhelyezése)	FÖLD-7., 8., TEV-6., TÁJ-3.	2010-2011	15.000	önkorm. támogatás, regionális forrás	Tájsebek helyreállítása (db), csökken a balesetveszély és a talaj degradálódása (%)	Természet-közel állapota helyreáll, megszűnnek a felszíni egyenetlenségek	önkormányzat ² , civil szervezet

MEGVALÓSULT FELADATOK – TALAJVÉDELEM						
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás időpontja	Felmerült költség (eFt)	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
☺	Közpark kialakítása céljából 1 hektáros terület (033/9 hrsz) megvásárlása	FÖLD-7.	2004	önkorm. támogatás	Jelentősen javul a környezet állapota, a lakosság élet körülményei	önkormányzat ¹
☺	Új közpark került kialakításra a volt kőbánya területén	FÖLD-7., TEV-6.	2009	önkorm. támogatás, Norvég Alap	Jelentősen javul a környezet állapota, a lakosság élet körülményei	önkormányzat ² , civil szervezet
☺	Pályázat készült a felszíni mozgás, földrengés szeizmológiai aktivitásának mérésére szolgáló eszköz beszerzésre	FÖLD-6.	2003	önkorm. támogatás	Jelentősen javulnak az élet körülmények	önkormányzat ¹

TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET VÉDELME								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
8.	A meglévő zöldterületek bővítése, és fejlesztése (72-es út mellett fásítás, gyérítés)	TEP-6., KLÍMA-3.	2010-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	regionális forrás, önkorm. támogatás	Zöldterület nagysága nő virágos területek nagysága nő (m ²), védőfásítás (db fa)	A településkép és az életminőség javul, levegőszennyezés csökken, kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat ¹
9.	A település köztisztasági feladatainak megszervezése	TEP-3., 4., LEV-7.	2010-től folyamatosan	rendelet-alkotás	önkorm. támogatás	Tisztított és karbantartott területek nagysága nő (m ²)	Porterhelés csökken, javul a környezet állapota	önkormányzat ² , Vertikál Zrt., civil szervezetek
10.	A kulturális örökség részét képező objektumok védelme, felújítása (helyi védettségű Magtár tájházzá alakítása)	TEP-9., 10.	2010-től folyamatosan	60.000	regionális forrás, NKÖM pályázat	Felújított objektumok száma (db)	Növekedik a település vonzereje és ezáltal gazdasága	önkormányzat ² , Örökségvédelmi Hivatal
11.	Sport és rekreációs létesítmények fejlesztése, gondozása (focipálya épületének külső felújítása), játszótér kialakítása az óvoda közelében	TEP-6., 10.	2010	6.000	önkorm. támogatás	Felújított rekreációs létesítmények száma (db)	A lakosság egészségi állapota javul	önkormányzat ² , civil szervezetek
12.	Épületek külső megjelenésének javítása	TEP-10.	2010-től folyamatosan	1-2.000	önkorm. támogatás, civil szféra támogatása	Rendezett utcatorok, házak száma nő (db)	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat ² , civil szervezetek
13.	Iskola fejlesztése – I. ütem (helyi védettségű kúria teljes felújítása, akadálymentesítés, nyílászáró csere, fűtőkorszerűsítés, falak áthelyezése, zöld felület növelés) – II. ütem (két épület bontása és egy új szárny kialakítása)	TEP-10., KLÍMA-3.	2010	300.000	önkorm. támogatás, regionális forrás, OM	Az iskola épületének alapterülete növekedik (1000 m ² -rel)	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat ² , kivitelezők

MEGVALÓSULT FELADATOK – TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET VÉDELME						
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás időpontja	Felmerült költség (eFt)	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
☺	Litér II. agyagbánya helyi védettség alá került	TEP-6., 8.	2003	önkorm. támogatás	A helyiek és a vendégek közérzete javul, a település vonzereje nő	önkormányzat ¹
☺	Mogyorósi hegy Natura 2000 védelem alá került	TEP-6., 8.	2004	önkorm. támogatás	A lakosság életkörülménye javul	önkormányzat ² , BfNPI
☺	Az Iskola tornaterme felújításra került	TEP-10.	2004	önkorm. támogatás	A lakosság életkörülménye javul	önkormányzat ¹
☺	Körzeti rendőr és a pedagógus szolgálati lakásának felújítása megtörtént	TEP-10.	2004, 2006	önkorm. támogatás	A lakosság életkörülménye javul	önkormányzat ¹
☺	Információs táblák kerültek elhelyezésre a templom kapuzatról	TEP-10.	2005	önkorm. támogatás	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat ¹
☺	Az iskolánál térburkolás megvalósítására, valamint a kerítés felújítására került sor a sportpályánál	TEP-6., 10.	2005, 2008	önkorm. támogatás	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat ¹
☺	Fogorvosi és orvosi rendelők felújításra kerültek	TEP-10.	2006, 2009	önkorm. támogatás	A lakosság életkörülménye javul	önkormányzat ¹
☺	A temető ravatalozó felújítása megtörtént	TEP-10.	2006	önkorm. támogatás	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat ¹
☺	Magtár épületét megvásárolták tájház kialakítása céljából	TEP-10.	2006	önkorm. támogatás	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat ¹
☺	Községháza felújítására került sor (fűtése korszerűsítés, garázs építés)	TEP-10.	2006-2007	önkorm. támogatás	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat ¹
☺	Autóbuszvárak épültek	TEP-9., 10.	2006	önkorm. támogatás	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat ¹
☺	Csivitelő Óvoda és Bölcsőde átépítése, funkciók bővítése valósult meg	TEP-10.	2006-2007	önkorm. támogatás	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat ¹
☺	Református templom kapuzata restaurálásra került	TEP-9., 10.	2007	önkorm. támogatás	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat ¹
☺	Főzőkonyha készült	TEP-10.	2008	önkorm. támogatás	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat ¹
☺	Sport pálya öltöző épület külső felújítása, valamint vizes blokkok kialakítása megtörtént	TEP-6., 10.	2002, 2009	önkorm. támogatás	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat ¹
☺	Iskola renkonstrukció tervezése megvalósult	TEP-9., 10.	2009	önkorm. támogatás	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat ¹

KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS - HULLADÉKGAZDÁLKODÁS

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
14.	Helyi rendeletek megalkotása és módosítása a hulladékgazdálkodás hatékony megvalósítása	HUL-1., KLÍMA-2.	2010-től folyamatosan	-	Rendelet alkotás	Önkormányzati rendeletek száma (db)	A lakosság szemlélete megváltozik, szabályszerű hulladékgazdálkodás valósul meg	önkormányzat ¹
15.	A hulladékgazdálkodási terv időszakos felülvizsgálata	HUL-1., 4., 5., KLÍMA-1.	2011	500	önkorm. támogatás	Tervdokumentáció (db)	Megvalósul a korszerű hulladékgazdálkodás	önkormányzat ¹
16.	A szelektív hulladékgyűjtés (2 gyűjtősziget) fokozatos bevezetése a veszélyes hulladékokra vonatkozóan is, valamint házhoz menő hulladékgyűjtés megvalósítása	HUL-1., 4., 5., 6., TEP-3., 4., KLÍMA-2.	2010-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás	Lerakott hulladék mennyisége csökken(m ³), a hasznosult arány nő (%)	A lakosság szemlélete megváltozik, szakszerű hulladékgazdálkodás valósul meg	önkormányzat ² , Vertikál Zrt.
17.	Komposztáló edények, és zöld hulladék (faapríték) daráló beszerzése	HUL-1., 4., 5., 6., TEP-3., 4., KLÍMA-2.	2010-2011	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, KEOP	Lerakott hulladék mennyisége csökken(m ³), a hasznosult arány nő (%)	A lakosság szemlélete megváltozik, szakszerű hulladékgazdálkodás valósul meg	önkormányzat ² , Vertikál Zrt.

MEGVALÓSULT FELADATOK – HULLADÉKGAZDÁLKODÁS

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás időpontja	Felmerült költség (eFt)	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
☺	Hulladékgazdálkodási terv készült	HUL-1., KLÍMA-1.	2004	önkorm. támogatás, VERTIKÁL Zrt.	Javul a lakosság környezeti felelőssége és a környezettudatos magatartás	VERTIKÁL Zrt., önkormányzat ²
☺	Szelektív hulladékgyűjtő szigetek kerültek kialakításra (3 db)	HUL-1., 4., 5., 6., TEP-3., 4., KLÍMA-2.	2005	önkorm. támogatás	Javul a lakosság környezeti felelőssége és a környezettudatos magatartás	önkormányzat ² , Vertikál Zrt., lakosság

KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
18.	Ivóvízbázis védelem (III. kút üzembe helyezése)	KOMMVÍZ-6., 7., VÍZ-1.	2012	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, szolgáltató	Új vízbázis kialakítása (db fúrt kút)	Vízkezeléssel való gazdálkodás javul, szolgáltatási színvonal emelkedik	önkormányzat ² , KDTKÖVIZIG, Bakonykarszt Zrt.
19.	Csapadékvíz elvezető rendszerek kiépítése a meglévők korszerűsítése	KOMMVÍZ-5., FÖLD-10., TEP-2., KLÍMA-3.	2010-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, regionális forrás	Csapadék-csatorna hálózat hossza (km), kapacitása (m ³ /nap)	Megoldódik a felszíni vízelvezetés	önkormányzat ¹

MEGVALÓSULT FELADATOK – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás időpontja	Felmerült költség (eFt)	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
☺	Kiépült a szennyvízcsatorna rendszer a településen	KOMVÍZ-1.	2003	MVM Zrt.	Javul az életminőség, továbbá a felszíni és felszín alatti vizek vízminőség javulásához is hozzájárul	önkormányzat ² , Bakonykarszt Zrt., MVM Zrt.
☺	III. számú kút engedélyes tervei elkészültek, jóváhagyásra kerültek	KOMVÍZ-1.	2005	önkorm. támogatás	Javul az életminőség	önkormányzat ² , Bakonykarszt Zrt.
☺	Nap utcában vízelvezető árok épült	KOMVÍZ-5., FÖLD-10., KLÍMA-3.	2005	önkorm. támogatás	Javul az életminőség, továbbá a felszíni és felszín alatti vizek vízminőség javulásához is hozzájárul	önkormányzat ¹
☺	Nyárfa utca csapadékvíz elvezetése megvalósult	KOMVÍZ-5., FÖLD-10., KLÍMA-3.	2005	önkorm. támogatás	Javul az életminőség, továbbá a felszíni és felszín alatti vizek vízminőség javulásához is hozzájárul	önkormányzat ¹
☺	Eperfa, Bajcsy, Álmos utcák csapadékvíz elvezetési problémái megoldásra kerültek	KOMVÍZ-5., FÖLD-10., KLÍMA-3.	2005	önkorm. támogatás	Javul az életminőség, továbbá a felszíni és felszín alatti vizek vízminőség javulásához is hozzájárul	önkormányzat ¹
☺	Tanulmány készült a település csapadékvíz elvezetésének megoldására	KOMVÍZ-5., FÖLD-10., KLÍMA-3.	2008	önkorm. támogatás	Javul az életminőség, továbbá a felszíni és felszín alatti vizek vízminőség javulásához is hozzájárul	önkormányzat ¹

KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – ENERGIAGAZDÁLKODÁS

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
20.	Energia hatékony és takarékos technológiák támogatása környezetvédelmi alap felhasználása során	ENERGIA-2., 3., 4., LEV-4., 5., KLÍMA-1.	2011-től folyamatosan	rendelet-alkotás	önkorm. támogatás, regionális forrás, KEOP	Energiafogyasztás éves szinten csökken (%), napkollektor kialakítása (db, m ²)	Terjed az alternatív energia felhasználás, környezet állapota javul	önkormányzat ² , vállalkozók
21.	Kultúrház (ökoház) mintaprojekt megvalósítása (esővíz hasznosítás, ivóvíz felhasználás csökkentés - megtakarítás, energia csökkentés, természetes anyagok és megújuló napenergia használatával, kerékpár tárolók kialakítása) és tudatformáló rendezvények szervezése	LEV-4., 5., ENERGIA-2., 3., 4., TUDAT-1., 2., 3., KLÍMA-2.	2011-2012	157.000	KEOP, önkorm támogatás	A megújuló energia hasznosításával csökken a levegőszennyezés (%) és energia felhaszn., környezet tudatosság javul, rendezvények száma (db)	Településkép javulása, ember központú természet közeli környezet alakul ki	önkormányzat ² , civil szervezetek
22.	Önkormányzati létesítmények részben megújuló energiával történő ellátása	ENERGIA-2., 4., LEV-4., 5., KLÍMA-2.	2011-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	regionális forrás, önkorm. támogatás	Energiafogyasztás éves szinten csökken (%), napkollektor kialakítása (db, m ²)	Terjed az alternatív energia felhasználás, környezet állapota javul	önkormányzat ¹

MEGVALÓSULT FELADATOK – ENERGIAGAZDÁLKODÁS

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás időpontja	Felmerült költség (eFt)	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
☺	Környezetvédelmi alap került elkülönítésre	ENERGIA-2., 3., LEV-4., 5.		önkorm. támogatás	Környezettudatos magatartás kialakul	önkormányzat ¹
☺	Községháza és a művelődési ház fűtése korszerűsítése megvalósult, valamint az iskola fűtésrendszerének leszakaszolása	ENERGIA-2., 3., LEV-4.	2006, 2009	önkorm. támogatás	Javul a levegő és az élet minőség, csökken az energiafogyasztás éves szinten (%)	önkormányzat ¹
☺	Orvosi rendelő és főzőkonyha épület gázmérő megosztására került sor	ENERGIA-2., 3., LEV-4.	2008	önkorm. támogatás	Csökken az energiafogyasztás éves szinten (%)	önkormányzat ¹
☺	Nyárfa utca közvilágítás hálózata bővült	ENERGIA-3.	2009	önkorm. támogatás	Javul a levegő és az élet minőség, csökken az energiafogyasztás éves szinten (%)	önkormányzat ¹

KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – KÖRNYEZETTUDATOSSÁG KIALAKÍTÁSA

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
23.	Környezetvédelmi események szervezése, ismeretterjesztő előadások, tanfolyamok szervezése (lakossági fórumok, kiadványok, szórólapok készítése, cikk, hír szerkesztése)	TUDAT-1.,2., 3., HUL-6., ENERGIA-4., KLÍMA-3.	2010-től folyamatosan	200/év	önkorm. támogatás, KEOP	Előadások száma, közös akciók száma (db), kiadványok, szórólapok száma (db)	Javul a lakosság környezeti felelőssége és a környezettudatos magatartás	önkormányzat ² , civil szervezetek, lakosság
24.	A környezetvédelemmel kapcsolatos rendeletek folyamatosan felülvizsgálata, a szükséges korrekciók megtétele, a rendelet betartatása a lakosság és a vállalkozók körében	TUDAT-3., TEP-7., KLÍMA-3.	2010-től folyamatosan	-	önkorm. támogatás	Rendelet felülbírálat, szankcionálás	Hatékonyabb környezetvédelmi intézkedések	önkormányzat ² , érintettek

MEGVALÓSULT FELADATOK – KÖRNYEZETTUDATOSSÁG KIALAKÍTÁSA

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás időpontja	Felmerült költség (eFt)	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
☺	A település rendezési terve az önkormányzat honlapjáról letölthető, információ biztosítás teljes körben megvalósult	TUDAT-2., 3., TEP-7.	2003	önkorm. támogatás	Lakosság hiteles tájékoztatása megvalósul, javul a lakosság környezeti felelőssége	önkormányzat ¹

KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – KÖZLEKEDÉSSZERVEZÉS								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
25.	Sebességkorlátozást kikényszerítő járdaszívet kialakítása a település két határában	KÖZL-1., 2., LEV-2.	2010-2011	~30.000 teljes burkolással	KözOP	Forgalomterhelési adatok, levegőszennyezés csökkenése (%), zajterhelés csökkenése (dB), lakónépsűrűség elégedettsége (%)	Biztonságosabbá válik a közlekedés, javulnak az életkörülmények	önkormányzat ² , Magyar Közút Nonprofit Zrt.
26.	Kerékpársáv kialakítása Litér-Szentkirályszabadja települések között	KÖZL-3., LEV-1, 2., KLÍMA-1.	2014	70-80.000	önkorm. támogatás, regionális forrás	Levegőszennyezés mértékének csökkenése (%), kiépített kerékpárút hossza nő (km)	Környezet-barát közlekedési eszköz használatának terjedése	önkormányzat ² , Magyar Közút Nonprofit Zrt.
27.	Buszvárók kialakítása a 72-es út mentén (2 db)	KÖZL-4.	2011	2.000	önkorm. támogatás, regionális forrás	Templom kapuzatáról mintázott buszvárók létesítése	Biztonságosabbá válik a közlekedés, javulnak az életkörülmények	önkormányzat ² , Magyar Közút Nonprofit Zrt.
28.	A szilárd burkolatú, pormentes utak arányának növelése (csapadékvíz-elvezető rendszer kiépítésével együtt) Hold utcában, Nyárfa utcában, a Bem és Dózsa Gy. utcák folytatásában	KÖZL-1., 2., LEV-1., KOMVÍZ-5, KLÍMA-3.	2010-től folyamatosan	6m széles lakóutca 20.700/km, gyűjtőút 6 m széles 28.000/km	regionális forrás, önkorm. támogatás	Szilárd burkolatú út hossza nő (km), porterhelés csökkenése (%)	Javulnak a gazdasági fejlesztés feltételei, környezet-egészségügy állapota	önkormányzat ² , Magyar Közút Nonprofit Zrt.
29.	Gyalogátkelőhely kialakítása a buszmegállóknál (Autómosó és Varjas telep)	KÖZL-3., LEV-2., KLÍMA-1.	2011	részletes költség-elemzést igényel	KözOP	Kialakított gyalogátkelő helyek száma (db)	Biztonságosabbá válik a közlekedés, javulnak az életkörülmények	önkormányzat ² , Magyar Közút Nonprofit Zrt.

MEGVALÓSULT FELADATOK – KÖZLEKEDÉSSZERVEZÉS						
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás időpontja	Felmerült költség (eFt)	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
☺	Nap utca aszfaltozása megvalósult	KÖZL-1., 2.	2004	önkorm. támogatás	Javul a közlekedés biztonsága a belterületi utakon, a lakók komfortérzete	önkormányzat ¹
☺	72-es számú főút melletti sétány megvilágításra került	KÖZL-1., LEV-1.	2006	önkorm. támogatás	Javul a közlekedés biztonsága a belterületi utakon, a lakók komfortérzete	önkormányzat ¹
☺	Közvilágítás bővítésére került sor a 72-es főút két átkelési szakaszán	KÖZL-1., LEV-1.	2008	önkorm. támogatás	Javul a közlekedés biztonsága a belterületi utakon, a lakók komfortérzete	önkormányzat ¹
☺	Lehel-Hold utcánál járdakorlát kialakítása és megvilágosítása megtörtént	KÖZL-1., LEV-1.	2006	önkorm. támogatás	Javul a közlekedés biztonsága a belterületi utakon, a lakók komfortérzete	önkormányzat ¹

EMBERI EGÉSZSÉG VÉDELME								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
30.	A szálló por mennyiségének csökkentése (növény telepítéssel)	EMB-1., LEV-1., 2., TEP-1., 4., KÖZL-5.	2010-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, szennyező vállalatok költségvetése	Légszennyezés mértékének csökkenése (%), megbetegedések száma csökken (db)	A környezet terhelése csökken, egészségi állapot javul	önkormányzat ² , ÁNTSZ, szennyező intézmények
31.	Egészséges életmód népszerűsítése	EMB-2.	2010-2011	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, kistérség	Sportolási, nevelési célú rendezvény (db), szűrő programok (db/év), több, közösségi célú sporthelyszín	A lakosság egészségi állapotának javítása	önkormányzat ² , civil szervezetek, kistérség
32.	Az allergén (gyomnövények) növények felmérése, tájékoztató és megelőző tevékenység	EMB-6., FÖLD- 2., 3., KLÍMA-3.	2010-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, civil szféra támogatása	Allergiás megbetegedések számának változása (db)	A lakosság egészségi állapota és az életminőség javul	önkormányzat ² , civil szervezetek, kistérség
33.	Sportolási célú épületek felújítása (focipálya épület)	EMB-2., TEP-10.	2010	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, civil szféra támogatása	Felújított sportolási, nevelési célú létesítmények száma (db)	A lakosság egészségi állapota és az életminőség javul	önkormányzat ² , civil szervezetek

MEGVALÓSULT FELADATOK – EMBERI EGÉSZSÉG VÉDELME						
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás időpontja	Felmerült költség (eFt)	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
☺	Nyárfák kivágására került sor a temetőnél	EMB-1., KLÍMA-3.	2007	önkorm. támogatás	A környezet terhelése csökken, egészségi állapot javul	önkormányzat ¹
☺	Iskola tornatermének felújítása	EMB-2., TEP-10.	2004	önkorm. támogatás	A lakosság egészségi állapota javul	önkormányzat ¹
☺	Sport pálya öltöző épület külső felújítása, valamint vizes blokkok kialakítása történt	TEP-6., 10.	2002, 2009	önkorm. támogatás	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat ¹

TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELEM								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
34.	A Balaton-felvidéki Nemzeti Park határainak kiterjesztése	TEV-1., 2., 3., 4., 8., TÁJ-1., 2.	2010	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatása	Védett terület nagysága nő (ha), bemutató helyek száma nő (db)	Kedvezően változik a település külső megjelenése, turisztikai vonzerők állapota javul	BFNPI, önkormányzat ²
35.	Tájékoztató kiadvány szerkesztése a település természetvédelmi értékeiről, információs táblák elhelyezése	TEV-8., TEP-8.	2010-2011	800	önkorm. támogatás, LEADER	A település védett értékeinek bemutatása kiadványban (db), kihelyezett táblák száma (db)	Kedvezően változik a település külső megjelenése	civil szervezetek, BFNPI, önkormányzat ²
36.	A roncsolt felszínek, tájsebek helyreállítása	TEV-6, FÖLD-6, 7, 8, TÁJ-3	2010-2011	15.000	önkorm. támogatás, regionális forrás	tájsebek helyreállítása(db), csökken a baleset-veszély és a talaj degradálódása (%)	Természet-közel állapota helyreáll, megszűnnek a felszíni egyenetlenségek	önkormányzat

MEGVALÓSULT FELADATOK – TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELEM						
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás időpontja	Felmerült költség (eFt)	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
☺	Litér II. agyagbánya helyi védettség alá került	TEP-6., 8., TEV-2., TÁJ-1., 2.	2003	önkorm. támogatás	A helyiek és a vendégek közérzete javul, a település vonzereje nő	önkormányzat ¹
☺	Mogyorósi hegy Natura 2000 védelem alá került	TEP-6., 8., TEV-2., TÁJ-1., 2.	2004	önkorm. támogatás	A lakosság életkörülménye javul	önkormányzat ² , BFNPI
☺	Új közpark került kialakításra a volt kőbánya területén	FÖLD-7., TÁJ-3., KLÍMA-3.	2009	önkorm. támogatás, Norvég Alap	Jelentősen javul a környezet állapota, a lakosság élet körülményei	önkormányzat ² , civil szervezet

ZAJ ÉS REZGÉS ELLENI VÉDELEM								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
37.	Forgalomszervezés a zajterhelés csökkentése érdekében a 72-es számú főút kapcsolódási pontjánál	ZAJ-1, 3, 4, TEP-5	2010-2011	1.200.000	KözOP	Zajterhelés mérséklése (dB), lakónépesség elégedettsége (%)	javul az élet minőség	Magyar Közút Nonprofit Zrt., önkormányzat ³

RADIÓAKTÍV SUGÁRZÁS ELLENI VÉDELEM								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
38.	Lakások, közintézmények radiológiai felmérése és tájékoztatása	RADIO-1,2.	2011	1.000	önkorm. támogatás, regionális forrás	Radonkoncentráció meghatározása lakások 10 %-ában	A lakókörnyezet terhelése csökken, a szükséges beavatkozások elvégzésével	önkormányzat ² , Pannon Egyetem Radiokémia Tanszék
39.	Területfejlesztési koncepció érvényesítése a jövőbeni lakásépítés során radiológia szempontjából	RADIO-3	2011	-	-	A potenciális veszélyhelyzetek ismertté és elkerülhetővé válnak	Lakosság biztonságérzete nő, javulnak az életkörülmények	önkormányzat ¹

KÖRNYEZETBIZTONSÁG								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
40.	Haváriaterv készítés továbbá nyilvántartási rendszer kialakítása a településen működő veszélyes tevékenységekről	BIZ-1, 2, 3	2011	részletes költség-elemzést igényel	MVM Zrt.	a potenciális veszélyhelyzetek ismertté és elkerülhetővé válnak	Lakosság biztonságérzete nő, javulnak az életkörülmények.	önkormányzat ² , MVM Zrt.

önkormányzat¹: közvetlen önkormányzati feladatok, amelyeket az önkormányzat szervezeteinek kell megoldaniuk

önkormányzat²: a település és más gazdálkodó szervezetek, illetve a lakosság bevonásával megoldandó feladatok, amelyekhez szükséges az önkormányzat szervezési intézkedése

önkormányzat³: államigazgatási (nem helyi) szervek által megoldható, illetőleg elősegíthető feladatok, amelyek megoldását az önkormányzatnak szorgalmaznia célszerű

Összefoglaló a környezetvédelmi program ütemezéséről

Ssz.	Feladatok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
LEVEGŐTISZTASÁG-VÉDELEM							
1.	A levegő és porszennyezés csökkentés elősegítése növény telepítéssel						
2.	Kerékpársáv kialakítása Litér és Szentkirályszabadja között						
3.	Pormentes utak arányának növelése						
4.	Sebességkorlátozó járdasziget kialakítása						
VÍZMINŐSÉG-VÉDELEM							
5.	A településen levő természetes, vízfolyás állapotának javítása						
TALAJVÉDELEM							
6.	Az illegális hulladéklerakás felszámolása						
7.	Tájsebek rekultivációja (Közpark II., III. ütem)						
TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET VÉDELME							
8.	A meglévő zöldterületek bővítése, és fejlesztése						
9.	Köztisztasági feladatok megszervezése						
10.	Kulturális örökség védelme						
11.	Sport és rekreációs létesítmények fejlesztése						
12.	Épületek külső megjelenésének javítása						
13.	Iskola fejlesztése						
KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – HULLADÉKKEZELÉS							
14.	Rendelet alkotás/módosítás a hulladékgazdálk. rendszer működéséhez						
15.	Hulladékgazdálkodási terv felülvizsgálata						
16.	Szelektív hulladékgyűjtés rendszerének fejlesztése						
17.	Komposztáló edények, daráló beszerzése						
KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG							
18.	Ivóvízbázis védelem						
19.	Csapadékvíz elvezető rendszer kialakítása						
KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – ENERGIAGAZDÁLKODÁS							
20.	Energia hatékony technológiák támogatása						
21.	Kultúrház (ökoház) mintaprojekt megvalósítása						
22.	Önkormányzati létesítmények részben megújuló energiával történő ellátása						

Ssz.	Feladatok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – KÖRNYEZETTUDATOSSÁG KIALAKÍTÁSA							
23.	Környezetvédelmi rendezvények szervezése						
24.	Környezetvédelemmel kapcsolatos rendeletek felülvizsgálata						
KOMMUNÁLIS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS – KÖZLEKEDÉSSZERVEZÉS							
25.	Sebességkorlátozást kikényszerítő járdaszívet kialakítása						
26.	Kerékpársáv kialakítása Litér és Szentkirályszabadja között						
27.	Autóbuszvárók kialakítása						
28.	A szilárd burkolatú, pormentes utak arányának növelése						
29.	Gyalogátkelőhely kialakítása a buszmegállóknál						
EMBERI EGÉSZSÉG VÉDELME							
30.	Szálló por menny. csökkentése						
31.	Egészséges életmód népszerűsítése						
32.	Az allergén (gyomnövények) növények felmérése						
33.	Sportolási célú épületek felújítása						
TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELME							
34.	A Balaton-felvidéki Nemzeti Park határainak kiterjesztése						
35.	Tájékoztató kiadvány készítése						
36.	Roncsolt tájsebek helyreállítása						
ZAJ ÉS REZGÉS ELLENI VÉDELME							
37.	Forgalomszervezés a zajterhelés csökkentése érdekében						
RADIOAKTÍV SUGÁRZÁS ELLENI VÉDELME							
38.	Lakások, közintézmények radiológiai felmérése és tájékoztatása						
39.	Településfejlesztési koncepció érvényesítése radiológia szempontjából						
KÖRNYEZETBIZTONSÁG							
40.	Havária terv készítése						

legfontosabb feladatok
 fontosabb feladatok
 fontos feladatok

A Balaton Kiemelt Üdülőkörzetben, így Litéren is prioritást kell adni a vízminőség védelmi feladatoknak, a hulladékgazdálkodásnak, az erózió védelemnek/földvédelemnek, és a tudatformálásnak.

Az eróziós területek védelme komplex szemléletet igényel, amelyben össze kell hangolni a felszíni vízelvezetési, közlekedési, építészeti beavatkozásokat és tevékenységeket.

A levegőminőség általában nagyobb probléma, és a jelentős átmenő forgalmat szem előtt tartva, fontos a belterületen átmenő forgalom mérséklése.

KDT KTVF – Közép-Dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség

BFNPI – Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság

KözOP – Közlekedési Operatív Program

OM – Oktatási Minisztérium

ÁNTSZ – Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat

KEOP – Környezet és Energia Operatív Program

ÚMVP – Új Magyarország Vidékfejlesztési Program

KDT KÖVIZIG - Közép-Dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság

UMVP – Új Magyarország Vidékfejlesztési Program

LEADER - Liaison Entre Actions de Développement de l'Economie Rurale- Közösségi kezdeményezés a vidék gazdasági fejlesztése érdekében

MVM Zrt. – Magyar Villamos Művek

A környezetvédelmi program megvalósításának főszereplője: Litér település önkormányzata

A megvalósítás további szereplői:

- A település lakossága
- Az államigazgatás központi és területi szervei
 - Miniszterelnöki Hivatal
 - Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium
 - Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium
 - Önkormányzati Minisztérium
 - Pénzügyminisztérium
 - Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma
 - Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium
 - Közlekedési, Hírközlési és Energiaügyi Minisztérium
 - Egészségügyi Minisztérium
 - Oktatási Minisztérium
 - Szociális és Munkaügyi Minisztérium
- Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság
- Közép-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság
- Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség
- Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat
- Veszprémi Bányakapitányság
- Magyar Bányászati és Földtani Hivatal
- Magyar Közút Nonprofit Zrt. Veszprém Megyei Igazgatóság
- Magyar Villamos Művek Zrt.
- VOLÁN Zrt.
- MÁV Zrt.
- Bakonykarszt Víz és Csatornamű Zrt.
- E-ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt.
- E.ON Közép-dunántúli Gázhálózati Zrt.
- Veszprém Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal, Erdészeti Igazgatóság
- Veszprém Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal, Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság
- Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Közép-dunántúli Iroda
- VERTIKÁL Zrt.
- Közép-Duna Vidéke Hulladékkezelési Rendszer
- Magyar Állami Földtani Intézet
- Veszprém Megyei Földhivatal
- Veszprém Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
- Balaton Fejlesztési Tanács
- Balatoni Integrációs Közhasznú Nonprofit Kft.
- Veszprém Megyei Területfejlesztési Tanács
- Vállalkozások
- Civil szervezetek

A szaktárcák feladatai a környezetvédelmi program megvalósítása során:

- szakmai segítség,
- hatósági feladatok,
- költségvetésükben a hozzájuk tartozó projektek pályázat útján történő finanszírozhatóságának biztosítása.

Melléklet

1. sz. melléklet: A felszíni vizek minőségére vonatkozó határértékek

Felszíni vizeket öt vízminőségi osztályba sorolja az MSZ 12749 szabvány, mely 1994. január 1-től hatályos. A szabványban megadott törzshálózati mintavételi helyeken és gyakorisággal vett vízmintákból a szabványban kijelölt jellemzőket kell meghatározni. A mellékelt táblázat kivonatossan tartalmazza a felszíni vizekben vizsgálandó vízminőségi jellemzőket és a vízminőségi követelményeket, határértékeket.

A. Oxigénháztartás jellemzői

Vízminőségi jellemzők	Mértékegység	I. kiváló	II. jó	III. tűrhető	IV. szennyezett	V. erősen szennyezett
Oldott oxigén	mg/l	7	6	4	3	<3
Oxigéntelítettség	%	80–100	70–80	50–70	20–50	<20
			100–120	120–150	150–200	>200
Biokémiai oxigénigény (BOI ₅)	mg/l	4	6	10	15	>15
Kémiai oxigénigény (KOI _{ps})	mg/l	5	8	15	20	>20
Kémiai oxigénigény (KOI _k)	mg/l	12	22	40	60	>60
Szaprobítási (Pantle-Buck)						
Index	–	1,8	2,3	2,8	3,3	>3,3

B. Tápanyagháztartás jellemzői

Vízminőségi jellemzők	Mértékegység	I. kiváló	II. jó	III. tűrhető	IV. szennyezett	V. erősen szennyezett
Ammónium (NH ₄ ⁺)*	mg/l	0,26	0,64	1,29	2,57	>2,57
Nitrit (NO ₂ ⁻)*	mg/l	0,033	0,1	0,329	0,986	>0,986
Nitrát (NO ₃ ⁻)*	mg/l	4,43	22,14	44,28	110,7	>110,7
Összes foszfor	µg/l	100	200	400	1000	>1000
Összes foszfor**	µg/l	40	100	200	500	>500
Ortofoszfát-foszfor (PO ₄ -P)	µg/l	50	100	200	500	>500
Ortofoszfát-foszfor (PO ₄ -P)**	µg/l	20	50	100	250	>250
Klorofill-a	µg/l	10	25	75	250	>250

C. Mikrobiológiai jellemzők

Vízminőségi jellemzők	Mértékegység	I. kiváló	II. jó	III. tűrhető	IV. szennyezett	V. erősen szennyezett
Coliformszám 1 ml-ben	–	1	10	100	1000	>1000

D. Mikroszennyezők és toxicitás Szervetlen mikroszennyezők

Vízminőségi jellemzők	Mértékegység	I. kiváló	II. jó	III. tűrhető	IV. szennyezett	V. erősen szennyezett
Cianid	µg/l	10	20	50	100	>100
Cink	µg/l	50	75	100	300	>300
Higany	µg/l	0,1	0,2	0,5	1	>1
Kadmium	µg/l	0,5	1	2	5	>5
Ólom	µg/l	5	20	50	100	>100
Réz	µg/l	5	10	50	100	>100

E. Mikroszennyezők és toxicitás Szerves mikroszennyezők

Vízminőségi jellemzők	Mértékegység	I. kiváló	II. jó	III. tűrhető	IV. szennyezett	V. erősen szennyezett
Fenolok (fenolindex)	µg/l	2	5	10	20	>20
Anionaktív detergenssek	µg/l	100	200	300	500	>500
Kőolaj és termékei	µg/l	20	50	100	250	>250
Benz(a)pirén	µg/l	0,005	0,007	0,01	0,05	>0,05
Poliklórozott bifenilek	µg/l	0,01	0,05	0,2	2	>2

F. Egyéb jellemzők

Vízminőségi jellemzők	Mértékegység	I. kiváló	II. jó	III. tűrhető	IV. szennyezett	V. erősen szennyezett
PH	–	6,5 –8,0	6,5–8,5	6,0–6,5	5,5–6,0	<5,5
				8,5–9,0	9,0–9,5	>9,5
Fajlagos vezetés (20 °C)	µS/cm	500	700	1000	2000	>2000
Vas	mg/l	0,1	0,2	0,5	1	>1
Mangán	mg/l	0,05	0,1	0,1	0,5	>0,5

* NH₄-N-ről, NO₂-N-ről és NO₃-N-ről átszámított érték

** Tározásra vagy állóvizekbe kerülő folyóvizek esetén

Az egyes vízminőségi osztályok jellemzése

I. osztály: kiváló víz.

Mesterséges szennyező anyagoktól mentes, tiszta, természetes állapotú víz, amelyben az oldottanyag-tartalom kevés, közel teljes az oxigéntelítettség, a tápanyagterhelés csekély és szennyvízbaktérium gyakorlatilag nincs.

II. osztály: jó víz.

Külső szennyező anyagokkal és biológiailag hasznosítható tápanyagokkal kismértékben terhelt, természetes szagú és színű víz. A vízi szervezetek fajgazdagsága nagy, egyedszámuk kicsi, beleértve a mikroorganizmusokat is. Szennyvízbaktérium kevés.

III. osztály: tűrhető víz.

Mérsékelt szennyezett (például tisztított szennyvizekkel már terhelt) víz, amelyben biológiailag hasznosítható tápanyagterhelés eutrofizálódást eredményezhet. Szennyvízbaktériumok következetesen kimutathatók. Az életközösségben a fajok számának csökkenése és egyes fajok tömeges elszaporodása vízszíneződést is előidézhet. Esetenként szennyeződésre utaló szag és szín is előfordul.

IV. osztály: szennyezett víz.

Külső eredetű szerves és szervetlen anyagokkal, illetve szennyvizekkel terhelt, biológiailag hozzáférhető tápanyagokban gazdag víz. Az oxigénháztartás jellemzői tág határok között változnak, előfordul anaerob állapot is. A nagy mennyiségű szerves anyag biológiai lebontása, a baktériumok nagy száma (ezen belül a szennyvízbaktériumok uralkodóvá válnak), valamint az egysejtűek tömeges előfordulása jellemző. A víz zavaros, esetenként színe változó, előfordulhat vízvirágzás is. A biológiailag káros anyagok koncentrációja esetenként a krónikus toxicitásnak megfelelő értéket is elérheti. Ez a vízminőség kedvezőtlenül hat a magasabb rendű vízi növényekre és a soksejtű állatokra.

V. osztály: erősen szennyezett víz.

Különböző eredetű szerves és szervetlen anyagokkal, szennyvizekkel erősen terhelt, esetenként toxikus víz. Szennyvízbaktérium-tartalma közelíti a nyers szennyvizekéhez. A biológiailag káros anyagok és az oxigénhiány korlátozzák az életfeltételeket. A víz átlátszósága általában kicsi; zavaros, bűzös, színe jellemző és változó. A bomlástermékek és a káros anyagok koncentrációja igen nagy, a vízi élet számára krónikus, esetenként akut toxikus szintet jelent. A szabvány a jellemző paramétereket öt mutatócsoportba sorolja, amelyek a következők:

A – oxigénháztartás

B – tápanyag (nitrogén és foszfor) háztartás

C – mikrobiológiai jellemzők

D – mikroszennyezők és toxicitás, ezen belül alcsoportok

D1 – szervetlen mikroszennyezők

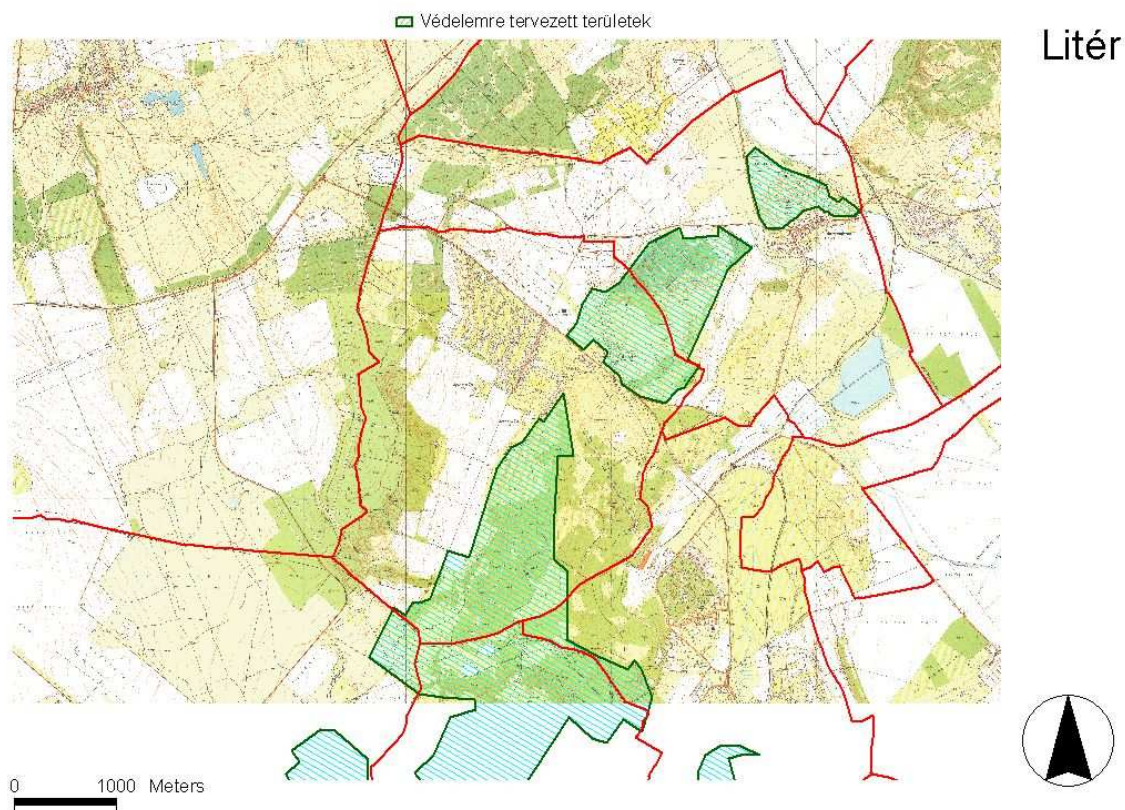
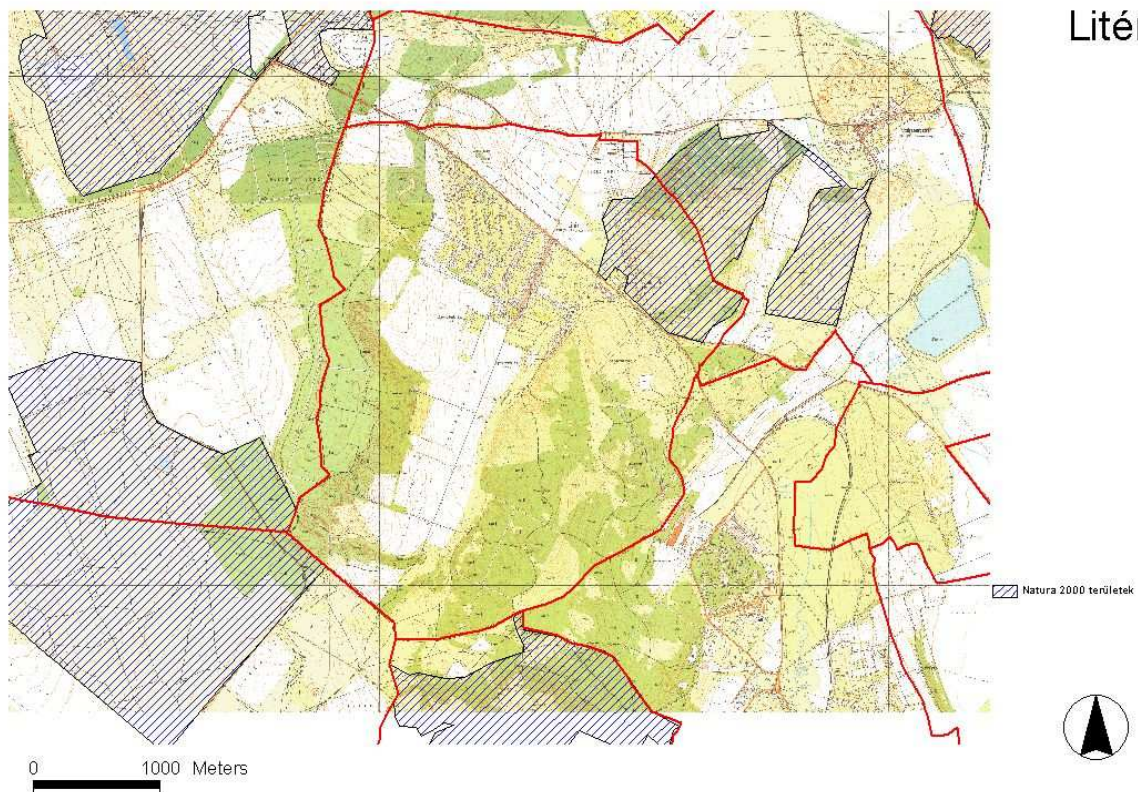
D2 – szerves mikroszennyezők

D3 – toxicitás

D4 – radioaktív anyagok

E – egyéb jellemzők

2. sz. melléklet: Litér községet érintő Natura2000 területek, valamint a Nemzeti Park tervezett bővítése során érintet területek térképi ábrázolása

Forrás: Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság, 2010

3. sz. melléklet: Környezethasználatok jellemzői Litéren

Ügyfél megnevezése	KTJ	Objektum megnevezése	Település	Cím	Helyrajzi szám	EOV X	EOV Y
Az objektumhoz több ügyfél is tartozik	100278517	Litéri transzformátor állomás	Litér	Királyszentistváni út	019/2	196409	571883
Az objektumhoz több ügyfél is tartozik	100354914	Litéri Gázturbinás Erőmű	Litér	Királyszentistváni út	1462	196168	571880
Az objektumhoz több ügyfél is tartozik	101552225	Aszfaltkeverő telep	Litér	Külterület	033/6	194550	572180
E.ON Észak- dunántúli Áramszolgáltató ZRt.	100576251	transzforátorolaj tárolás felszín felett	Litér	külterület	019	196210	571822
E.ON Észak- dunántúli Áramszolgáltató ZRt.	101133530	alállomás	Litér	Királyszentistváni u. 1.	2020	196210	571822
Hochtief Construction Ag Magyarországi Fióktelepe	101880874	Bitumen tároló tartályok	Litér	Külterület	033/6	194517	
Ipari Vegyianyaggyártó Kft /Ivg Kft/	101478051	Húgysavüzem	Litér	külterület	034/26	193454	
Mavir Magyar Villamosenergia- Ipari Átviteli Rendszerirányító ZRt.	101316269	Vezetékfelügyelőség	Litér	Királyszentistváni út	019/4	196325	
Mvm Gter Zrt.	101614958	Villamos energia termelő gázturbinás erőmű	Litér	belterület	1462	196168	

Ügyfél megnevezése	KTJ	Objektum megnevezése	Település	Cím	Helyrajzi szám	EOV X	EOV Y
Mvm Zrt.	100311940	1. sz. (EGB-10) tűzelőolaj tároló tartály	Litér	Külterület	1462	196455	
Mvm Zrt.	100311973	Transzformátorok (4 db)	Litér	Külterület	1462	196455	
Mvm Zrt.	100311995	Olajos csapadékvíz tisztító (Sepurátor)	Litér	Külterület	1462	196455	
Nettautó-2000 Kkt.	101335569	Autómosó,javító szervíz	Litér	Árpád u. 45.	82	196218	
Nitrokémia Zrt.	100476238	Etil-alkohol tartályos tárolása	Litér		034/26	193494	572147
Nitrokémia Zrt.	100476331	szerves oldószer tárolása felszín alatt	Litér		034/26	193486	572133
Nitrokémia Zrt.	100476294	szerves oldószer puffer-tárolása felszín alatt	Litér		034/20	195365	571309
"Piro-Fekete" 55. Bt.	101015708	Veszélyes hulladékkezelő telephely	Litér	külterület	034/42	196525	571325
"Poly-Pack 2000" Kft.	101559198	Csomagolóeszközt gyártó telephely	Litér	Külterület	034/70	193293	571891
	100375975	Litér I.dolomit bányá	Litér			194607,5	571091
	100774798	Nyomda és raktár	Litér	Huba u. 47.	282	194607,5	571091
	101423833	Épületek	Litér	külterület	034/20	193555	572142
	101423785	Nyomda és fóliafűjő üzem	Litér	Iparterület	034/26	193454	572205
	101253229	Talajvízkút	Litér	Külterület	016/1	196320	571930
	101246232	Raktár	Litér	Külterület	034/35	194560	571047
	101238433	Pirotechnikai játékok boltja	Litér	Bajcsy-Zs. u. 27.	605	195603	571111
	101216202	Raktár, iroda	Litér	Kossuth u. 20.	420/2	195420	570830
	101171554	Litér I. dolomitbánya	Litér	külterület	033/6	193458	570895
	100831541	Hulladéklerakó	Litér	külterület	071; 069; 067; 066; 065; 064; 063; 061	194607,5	571091

Ügyfél megnevezése	KTJ	Objektum megnevezése	Település	Cím	Helyrajzi szám	EOV X	EOV Y
	100766782	Finomkémia I. üzem	Litér	külterület	034/24	194607,5	571091
	101924020	NK-3 j. monitoring kút	Litér		034/74	193511	572190
	101924019	NK-2 j. mionitoring kút	Litér		034/25	193508	572117
	101924008	NK-1 j. monitoring kút	Litér		034/74	193468	572170
	101923997	Gyűjtő és mintavevő akna	Litér		034/74	193485	572156
	101874703	Mélyponti ürítő aknában elhelyezett olajtartályok (hulladék olaj, tiszta olaj)	Litér	Külterület	1462	196455	571511
	101874699	2. sz. (EGB-20) tűzelőolaj tároló tartály	Litér	Külterület	1462	196455	571511
	101765319	Kísérleti üzem	Litér		034/44; 034/25	193530	572166
	101636167	Litér II. Papvásárhegyi homokbánya	Litér		083/7; 083/6; 078/3; 076/8; 076/7	194494	573894
	101580147	Árpád Fejedelem Általános Iskola	Litér	Bajcsy-Zs. u. 59.	562	195503	571116
	101553299	ballisztikai állomás	Litér	Külterület	034/78	193564	572183
	101494280	Egészség ház	Litér	Ond u. 11.	107/2	195918	570956
	101482564	Családi lakóház	Litér	Dózsa Gy. u. 79.	670/2	195216	571171
	100622053	Dögkút	Litér		03	195570	570245

Forrás: Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség, 2010

4. sz. melléklet: Litér községre a módosított Balaton törvény övezeti besorolásai alapján a következő előírások vonatkoznak környezeti és épített környezeti elemenkénti felsorolásban

Levegőtisztaság-védelem

11. § A Btv. 14-15. §-ai helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„15. § A kiemelt üdülőkörzetben csak olyan létesítmények üzemeltethetők, amelyek

a) egészségügyi légszennyezettségi határérték-túllépést nem okoznak, továbbá

b) ökológiai légszennyezettségi határérték-túllépést

ba) magterületen,

bb) ökológiai folyosón,

bc) puffterületen,

bd) erdőterületen,

be) turisztikai fejlesztési területen,

bf) szőlő termőhelyi kataszteri területen és

bg) települési területen a településszerkezeti tervben üdülőterület, a különleges települési területfelhasználási egységek közül az oktatási központ, egészségügyi terület, nagy kiterjedésű sportolási terület, továbbá zöldterület települési területfelhasználási egységbe sorolt területeken nem okoznak.”

Talaj, területhasználat

25. § (1) Btv. 31. §-át megelőzően „Felszíni szennyeződésre érzékeny területek övezete” alcím helyébe a „Felszíni szennyeződésre fokozottan érzékeny terület övezete” alcím lép.

(2) A Btv. 31. §-a felvezető szövegének és a) pontjának helyébe a következő rendelkezés lép:

„31. § A felszíni szennyezésre fokozottan érzékeny terület övezete (SZ-1, mellékletben a 1.sz. ábra) tekintetében az OTTrT által meghatározott kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület országos övezetre vonatkozó övezeti előírások és a felszín alatti vizek védelméről szóló kormányrendelet előírásai mellett a következő előírások alkalmazandók:

a) korlátozott vegyszer- és műtrágya-használatú, környezetkímélő vagy extenzív mezőgazdasági termelés folytatható;”

b) új hulladéklerakó, hulladéktároló, hulladékkezelő telep - kivéve a biológiailag lebomló szerves anyagok lebontását és további felhasználására alkalmassá tételét végző telepek (komposztüzemek), valamint a hulladékátrakó állomás - és vegyszertároló nem létesíthető.

27 § (1) A Btv. 33. §-át megelőzően a „Vízéróziónak kitett terület övezete” alcímmel egészül ki.

(2) a Btv. 33 §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„33. § A vízéróziónak kitett terület övezet (P-2, mellékletben a 2. sz. ábra) tekintetében az OTTrT által meghatározott vízéróziónak kitett terület kiemelt térségi és megyei övezetre vonatkozó előírások mellett a következő előírások alkalmazandók:

a) a földhasznosítás (művelési ág) tudatos megválasztásával, meliorációs talajvédelmi beavatkozások megvalósításával, talajvédő agrotechnikai eljárások alkalmazásával, a leginkább veszélyeztetett területek erdősítésével - kivéve a szőlő termőhelyi kataszteri területeket - kell az erózió mértékét csökkenteni;

b) a már kialakult vízmosások rendezésével (megkötésével, bedöntésével) kapcsolatos feladatokat a településrendezési tervekben és a helyi építési szabályzatban kell meghatározni.”

33. § A Btv. 39. §-a és 39. §-ának „Térségi szerkezeti tervben meghatározott infrastruktúra hálózat övezete” alcím helyébe a következő rendelkezés és alcím lép:

„Általános mezőgazdasági terület övezete

39. § (1) Az általános mezőgazdasági terület övezetén (M-1, mellékletben a 3. sz. ábra):

a) szántóművelési ágban lévő területen 20 ha alatti telekméret esetén épület nem létesíthető;

b) szántóművelési ágban lévő területen 20 ha és azt meghaladó telekméret esetén a terület rendeltetésszerű használatát szolgáló, a lakófunkciót is kielégítő épület építhető, és a beépített alapterület a telek a 0,3%-át, és az 1000 m²-t nem haladhatja meg;

c) gyepművelési ágban lévő területen 5 ha alatti telekméret esetén épület nem létesíthető;

d) gyepművelési ágban lévő területen 5 ha és azt meghaladó telekméret esetén hagyományos, almos állattartó, a lakófunkciót is kielégítő épület építhető, és a beépített alapterület a telek 1%-át és az 1000 m²-t nem haladhatja meg;

e) szőlőművelési ágban lévő területen - a g) pontban foglaltak kivételével - 2 ha alatti telekméret esetén épület nem létesíthető;

f) a szőlőművelési ágban lévő területen - a g) pontban foglaltak kivételével - 2 ha és azt meghaladó telekméret esetén a szőlőtermelést, borászatot és a borturizmust szolgáló, a lakófunkciót is kielégítő épület építhető, és a beépített alapterület a telek 2%-át, és a 800 m²-t nem haladhatja meg;

g) a Balaton jogi partvonalával nem érintkező, szőlőműveléssel hasznosított 2 ha alatti területű telkekkel rendelkező tulajdonos - ha az egy borvidéken lévő telkeinek összterülete 5 ha-nál nagyobb - a szőlője művelésével, fel dolgozásával, illetve ehhez kapcsolódó (nem szállodai célú) borturizmussal összefüggő építési tevékenysége engedélyezhető csak az egyik, a nemzeti park területének természeti és kezelt övezetén kívül lévő telkén. A beépíthető terület nagysága a beszámított telkek összterületének 1%-át, egyúttal a beépített telkek beépítettsége a 25%-ot nem haladhatja meg. Az 5 ha-nál nagyobb összterület megállapításánál a kertgazdasági terület övezetén lévő telkek is beszámíthatóak, de építési jogot e telkekre csak a kertgazdasági terület övezeti előírásai szerint lehet szerezni. Az építési jog megszerzéséhez beszámított, de beépítésre nem került telkekre telekalakítási és építési tilalmat kell az építésügyi hatóság megkeresésére feljegyezni;

h) gyümölcsművelési ágban lévő területen 3 ha alatti telekméret esetén épület nem létesíthető;

i) gyümölcsművelési ágban lévő területen 3 ha és azt meghaladó telekméret esetén a termelést, feldolgozást szolgáló, a lakófunkciót is kielégítő épület építhető, és a beépített alapterület a telek 1%-át, és az egyes épületek alapterülete az 1000 m²-t nem haladhatja meg;

j) épületet létesíteni csak a legalább 80%-ban művelt telken lehet, ahol a beépítés feltételeként az a művelési ág fogadható el, amely a telek művelt területének 60%-án meghatározó, azon a vegyes művelésű telken, ahol egyik művelési ág sem éri el a 60%-ot, a legszigorúbb beépítési szabályokkal rendelkező művelési ágra vonatkozó előírás szerint lehet építeni;

k) állattartó telepet, a családi szükségletet meghaladó állattartást szolgáló épületet - a lovasturizmus céljait szolgáló épület kivételével - tómedertől legkevesebb 1000 méter, egyéb felszíni vizektől legkevesebb 200 méter távolságra lehet elhelyezni.

A lovasturizmus céljait szolgáló építmények és műtárgyak elhelyezéséről a településrendezési tervekben és a helyi építési szabályzatban kell rendelkezni;

l) lakókocsi, lakókonténer nem helyezhető el;

m) a környezetvédelmi és tájképvédelmi szempontból nélkülözhetetlen mezővédő, útvédő fásításokat a településrendezési tervekben és a helyi építési szabályzatban meghatározott módon kell telepíteni;

n) a vízfolyások menti 20-20 méteres sávban megtelepedett fásszárú növényzet védelmét a vízfolyások karbantartási munkáihoz szükséges feltételek biztosítása mellett kell megoldani.

(2) Új gazdasági telephely, birtokközpont legalább 2 ha területű telken alakítható ki - parti és partközeli településen az adott településhez tartozó, a sem partinak, sem partközelinek nem minősülő településen pedig a birtokközpont építési helyéül szolgáló település és a szomszédos települések közigazgatási területéhez tartozó - legalább 50 ha összterületű, több telekből álló birtok esetén. A magterület, ökológiai folyosó és térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezetben szabályozott területeken a birtokközpont nem alakítható ki. A beépített terület nagysága a birtok összterületének 1%-át és a beépített telek területének 25%-át nem haladhatja meg.

(3) A majorok és gazdasági telephelyek gazdasági célú hasznosítását a településrendezési eszközökben kell szabályozni gazdasági területként, ahol környezetet nem zavaró gazdasági tevékenység folytatható.

(4) Az övezetben az országos településrendezési és építési követelményekről szóló kormányrendeletben különleges beépítésre szánt terület települési területfelhasználási egységként meghatározott területek közül a nagy bevásárlóközpontok és nagy kiterjedésű kereskedelmi célú területek kialakítása nem engedélyezhető."

35. § (1) A Btv. 41. §-át meg előzően a „Kiváló termőhelyi adottságú szántó terület övezete” alcímmel egészül ki.

(2) A Btv. 41. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„41. § A kiváló termőhelyi adottságú szántó terület övezet (M-3, mellékletben a 4. sz. ábra) tekintetében az OTRT-ben meghatározott kiváló termőhelyi adottságú szántó terület országos övezetre vonatkozó övezeti előírások mellett a következő előírások alkalmazandók:

a) csak a fenntartható minőségi termelést szolgáló – a talaj fizikai, kémiai, biológiai védelmét biztosító – agrotechnikai módszerek alkalmazhatók;

b) csak a termőhelyi adottságokat megőrző területhasználat folytatható."

36. § A Btv. 42. §-a és 42. §-ának alcíme helyébe a következő rendelkezés és alcím lép:

„Erdőterület övezete

42. § Az erdőterület övezetén (E-1, mellékletben a 3. sz. ábra):

a) a szőlő művelési ágban történő hasznosítás - a szőlő termőhelyi kataszteri területbe is besorolt területeken - az erdészeti hatóság által engedélyezhető;

b) a védett erdőben csak a természetvédelmi kezelési tervben meghatározott területeken természetvédelmi bemutatási, kezelési, illetve erdészeti célból szabad építményt elhelyezni;

c) a nem védelmi célú erdőben épületet 10 ha-nál nagyobb földrészleten legfeljebb 0,3% beépítettséggel lehet építeni;

d) fokozottan védett természeti területeken lévő erdők kivételével az erdők szabad látogathatóságát - tulajdoni állapottól függetlenül - biztosítani kell;

e) a védőerdők kivételével kerítést létesíteni csak természetvédelmi, vadgazdálkodási, illetve erdőgazdálkodási célból szabad;

f) új vadaskert létesítése nem engedélyezhető;

g) terepmotorozás, terepautózás nem engedélyezhető."

37. § A Btv. 43. §-át megelőzően az „Erdőtelepítésre alkalmas terület övezete” alcímmel egészül ki.

(2) A Btv. 43. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„43. § Az erdőtelepítésre alkalmas terület övezet (E-2, mellékletben a 3. sz. ábra) tekintetében az OTvT által meghatározott erdőtelepítésre alkalmas terület kiemelt térségi és megyei övezetre vonatkozó előírásai mellett a következő előírások alkalmazandók:

- a) beépítésre szánt terület nem jelölhető ki;
- b) az erdőtelepítés megvalósulásáig az övezetben csak az erdőtelepítés lehetőségét megőrző területhasználat folytatható;
- c) erdőtelepítést az élőhelynek megfelelő, természetesen kialakult őshonos fajokból álló erdőfoltok megőrzésével kell végezni.”

38. § A Btv. 44. §-át megelőzően a „Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete” alcímmel egészül ki.

(2) A Btv. 44. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„44. § A kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezet (E-3, mellékletben a 4. sz. ábra) tekintetében az OTvT által meghatározott kiváló termőhelyi adottságú erdőterület országos övezetre vonatkozó övezeti előírások mellett a következő előírások érvényesek:

- a) az övezetbe tartozó területeket az illetékes erdészeti hatóság állásfoglalása alapján a tényleges kiterjedésnek megfelelően a településrendezési tervekben kell lehatárolni;
- b) az a) pontban lehatárolt területek a településrendezési eszközökben csak erdőterület települési területfelhasználási egységbe sorolhatóak.”

Táj, természetvédelem

20. § A Btv. 23-25. §-ai, valamint a §-okat megelőző alcímek helyébe a következő rendelkezések és alcímek lépnek:

„Magterület övezete

23. § A magterület övezete (Ö-1, mellékletben az 5. sz. ábra) tekintetében az OTvT által meghatározott országos ökológiai hálózat országos övezetre, valamint a magterület kiemelt térségi és megyei övezetre vonatkozó övezeti előírások mellett a következő előírások alkalmazandók:

- a) a kialakult tájhasználat csak a természetközeli állapothoz való közelítés érdekében változtatható meg;
- b) a látványvédelem (kilátás, rálátás) szempontjait mind a településrendezési és építészeti tervezés, mind pedig az egyes építmények megvalósítása során kiemelten kell érvényesíteni;
- c) közlekedési építmények a terepi adottságokhoz alkalmazkodva, tájba illesztve helyezhetők el;
- d) települések beépítésre szánt területének növelése és fejlesztése a történeti tájszerkezet, a tájképi adottságok megőrzésével, a tájkarakter erősítésével történhet;
- e) új építmény elhelyezése tájba illesztve, a helyi építészeti hagyományok figyelembevételével történhet;
- f) új építmény a természetvédelmi kezelés és bemutatás céljából, valamint szakrális építményként (kápolna, kereszt, kőkép) helyezhető el;
- g) 10 m magasságot meghaladó építmény - kápolna, kizárólag kilátó rendeltetésű építmény, víztorony kivételével - nem létesíthető, csarnok jellegű épület, reklámcélú hirdető építmény elhelyezése nem engedélyezhető;
- h) erdőtelepítés, erdőfelújítás, külterületi fásítás kizárólag őshonos fajokkal végezhető;
- i) energetikai célú növénytelepítés nem engedélyezhető.

Ökológiai folyosó övezete

24. § Az ökológiai folyosó övezete (Ö-2, mellékletben az 5. sz. ábra) tekintetében az OTTrT által meghatározott országos ökológiai hálózat országos övezetre, valamint az ökológiai folyosó kiemelt térségi és megyei övezetre vonatkozó övezeti előírások mellett a következő előírások alkalmazandók:

a) a természetvédelmi hatóság hozzájárulása nélkül a területhasználati, környezeti és funkcionális változtatások nem engedélyezhetők és nem hajthatók végre;

b) a településrendezési tervek készítése során az ökológiai folyosók folytonosságát és folyamatossá tételét ökológiai vizsgálatokra alapozva kell tervezni és biztosítani;

c) a látványvédelem (kilátás, rálátás) szempontjait mind a településrendezési és építészeti tervezés, mind pedig az egyes építmények megvalósítása során kiemelten kell érvényesíteni;

d) a kialakult tájhasználat csak a természeti értékek sérelme nélkül változtatható meg, a meglévő természetyszerű művelési ágak (gyep, nádas, erdő) megtartandók, művelési ág váltása csak intenzívebb művelésűből a természetyszerű irányában engedélyezhető;

e) a települések beépítésre szánt területének növelése és fejlesztése a történeti tájszerkezet, a tájképi adottságok megőrzésével, a tájkarakter erősítésével, a helyi építészeti hagyományok figyelembevételével történhet;

f) szántóművelési ágú területen építmény nem helyezhető el;

g) a kertgazdasági terület övezetébe is besorolt területeken a 2700 m²-nél kisebb telkek nem építhetők be;

h) közlekedési építmények abban az esetben és olyan módon jelölhetők ki, ha a magterület, a természetes és természetközeli élőhelyek fenntartása, valamint az ökológiai kapcsolatok működése biztosítható;

i) közlekedési építmények a terepi adottságokhoz alkalmazkodva, tájba illesztve helyezhetők el;

j) új építmény elhelyezése, műszaki infrastruktúra telepítése csak tájba illesztve és a természetvédelmi hatóság és kezelő hozzájárulása alapján történhet;

k) 10 m magasságot meghaladó építmény - kápolna, kizárólag kilátó rendeltetésű építmény, víztorony kivételével - nem létesíthető, csarnok jellegű épület, reklámcélú hirdető építmény elhelyezése nem engedélyezhető;

l) a területen környezetszennyező tevékenység nem folytatható, csak természetes és környezetkímélő módszerek, gazdálkodás alkalmazható;

m) erdőtelepítést, erdőfelújítást, külterületi fásítást őshonos fafajokkal kell végezni;

n) energetikai célú növénytelepítés nem engedélyezhető.

Pufferterület övezete

25. § A pufferterület övezete (Ö-3, mellékletben az 5. sz. ábra) tekintetében az OTTrT által meghatározott országos ökológiai hálózat országos övezetre, valamint a pufferterület kiemelt térségi és megyei övezetre vonatkozó övezeti előírások mellett a következő előírások alkalmazandók:

a) a látványvédelem (kilátás, rálátás) szempontjait mind a településrendezési és építészeti tervezés, mind pedig az egyes építmények megvalósítása során kiemelten kell érvényesíteni;

b) művelési ág váltásához, művelés alól kivonáshoz és a művelés alól kivett terület újrahatszámításához a természetvédelmi hatóság hozzájárulása szükséges;

c) országos jelentőségű védett természeti területen szántóművelési ágban építmény nem helyezhető el;

d) energetikai célú növénytelepítés nem engedélyezhető;

e) a kertgazdasági terület övezetébe is besorolt területeken 2700 m²-nél kisebb telkek nem építhetők be;

f) új külszíni bányatelek nem állapítható meg;

g) közlekedési építmények, új villamosenergia-ellátási, táv- és hírközlő vezetékek, egyéb közművezetékek, építmények tájba illesztve a természetvédelmi hatóság által meghatározott feltételekkel létesíthetők;

h) csarnok jellegű épület, reklámcélú hirdető építmény elhelyezése nem engedélyezhető;

i) a területen környezetszennyező tevékenység nem folytatható, új hulladéklerakó, hulladéktároló, hulladékkezelő telep - kivéve a biológiailag lebomló szerves anyagok lebontását és további felhasználásra alkalmassá tételét végző telepek (komposztüzemek), valamint hulladékátrakó állomás - és vegyszertároló nem létesíthető;

j) csak extenzív jellegű, vagy természet- és környezetkímélő gazdálkodási módszerek alkalmazhatók, a kialakult tájhasználatot csak a természeti értékek sérelme nélkül szabad megváltoztatni."

Infrastruktúra

5. § A Btv. 5. §-át megelőző III. fejezet címe helyébe a következő cím lép, valamint a Btv. A következő 4/A-C. §-okkal és alcímekkel egészül ki:

„A BALATONI TERÜLETRENDEZÉSI SZABÁLYZAT A térségi terület-felhasználás rendjére vonatkozó szabályok

4/C. § (1) Az országos és térségi jelentőségű közlekedési infrastruktúra-hálózatok térbeli rendjét, az országos és térségi jelentőségű építmények elhelyezkedését a térségi szerkezeti terv, a hálózat szempontjából meghatározó települések felsorolását a 2/1-5. számú melléklet tartalmazza.

(2) A közlekedési infrastruktúra építményei közül

a) a tervezett gyorsforgalmi utak területét a nyomvonalak leírása tekintetében meghatározott települések közigazgatási területén kell biztosítani, a nyomvonal biztosítása során a nyomvonalak tájba illesztésére és a környezetvédelem szempontjainak és követelményeinek érvényesítésére, valamint a szakaszolható megépítésre különös gondot kell fordítani;

b) a meglévő főutak elkerülő szakaszait a szakági tervekben és a településrendezési tervekben kell pontosítani;

e) kiemelt jelentőségű mellékutakat kell kialakítani a 2/1. sz. melléklet szerint meghatározott irányokban;

(3) A közmű és elektronikus hírközlési nyomvonalas építmények közül

a) a szennyvízcsatorna-hálózat létesítésének engedélyezésére csak a megfelelő kapacitású csatlakozó szennyvíztisztító telep megléte esetén, illetve új tisztító építések azzal egyidejűleg kerülhet sor;

b) 20 személygépkocsi befogadóképességűnél nagyobb gépkocsiparkolók felületéről az összegyűjtött csapadékvizeket csak olajfogón átvezetve lehet a csapadékvíz-csatornába bekötni, és a parkolókban összefolyó csapadékvíz zöldfelületre nem vezethető;

c) a közmű és elektronikus hírközlési nyomvonalas hálózatok és járulékos műtárgyaik kiépítésénél, illetve a meglévő hálózatok korszerűsítésénél a tájkép védelme és az esztétikai követelmények érvényesítése céljából az országos jelentőségű védett természeti területen a műszaki lehetőségek és a védett értékek védelmi szempontjainak mérlegelésével terepszint alatti elhelyezést kell biztosítani;

d) a műsorszórás és a mobil rádiótelefon hírközlés bázisállomásainak telepítésekor a berendezéseket meglévő magasépítményeken többfunkciós állomásként kialakított közös hírközlési toronyra kell elhelyezni. Önálló antennatartó szerkezet és csatlakozó műtárgy csak akkor helyezhető el, ha meglévő magasépítményeken erre nincs lehetőség. Az önálló antennatartó szerkezet az országos jelentőségű védett természeti területeken, valamint a térségi jelentőségű táj- és településkép védelmi terület övezetén kívül, a táj- és településképbe illeszkedően létesíthető."

9. § A Btv. 9-12. §-ai helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„9. § (1) A kiemelt üdülőkörzet területére kívülről - a regionális víziközmű rendszerre a szennyvízcsatorna-hálózaton keresztül történő csatlakozás kivételével - szennyvizet bevezetni tilos, ha a tisztított szennyvíz befogadója a Balaton.

(2) A kiemelt üdülőkörzet területén keletkezett tisztított szennyvíznek a kiemelt üdülőkörzet területéről történő kivezetéséről a gazdasági és műszaki szempontok mérlegelésével kell gondoskodni.

(3) A kiemelt üdülőkörzet településeinek

a) beépítésre szánt területén a megépült és üzembe helyezett szennyvízcsatorna-hálózatra való rákötés kötelező,

b) beépítésre nem szánt területén a vezetékes ivóvízhálózatra rákötött telkeknek a megépült szennyvízcsatorna-hálózatra való rákötése a szennyvízcsatorna-hálózat átadását követő egy éven belül kötelező.

(4) A kiemelt üdülőkörzet partinak és partközelinek nem minősülő, szennyvízelvezetési agglomerációba nem tartozó 2000 LEÉ alatti településeinek beépítésre szánt területein, illetve belterületein, ahol a szennyvízcsatorna-hálózat nem épült ki, illetve a tisztítómű tovább nem terhelhető új épület építésére építésügyi hatósági engedélyt adni, illetve az engedélyek érvényét meghosszabbítani csak akkor lehet, ha az illetékes környezetvédelmi és vízügyi hatóság által engedélyezett egyedi szennyvízkezelő berendezés létesült.

(5) A kiemelt üdülőkörzet partinak és partközelinek nem minősülő, szennyvízelvezetési agglomerációkba tartozó településeinek beépítésre szánt területein, illetve belterületein, ahol a szennyvízcsatorna-hálózat nem épült ki, illetve a tisztítómű tovább nem terhelhető új épület építésére építésügyi hatósági engedélyt adni, illetve az engedélyek érvényét meghosszabbítani csak akkor lehet, ha az illetékes környezetvédelmi és vízügyi hatóság által engedélyezett egyedi szennyvízkezelő berendezés létesült.

(6) A kiemelt üdülőkörzet településeinek beépítésre nem szánt területén, amennyiben nincs lehetőség a szennyvízcsatorna-hálózathoz történő csatlakozásra, új épület építésére építésügyi hatósági engedélyt adni csak vízzáró szennyvíztároló, illetve a környezetvédelmi és a vízügyi hatóság által engedélyezett egyedi szennyvízkezelő berendezés megléte esetén lehet.

(7) A kiemelt üdülőkörzet településeinek közigazgatási területén a szippantott szennyvizek kezelés nélküli elhelyezése nem engedélyezhető.”

Épített környezet védelem

31. § A Btv. 37. §-a és 37. §-ának alcíme helyébe a következő rendelkezés és alcím lép:

„Települései terület övezete

37. § A települési terület övezetén (U-1, mellékletben a 3. sz. ábra):

a) a településszerkezeti terveknek a történeti, építészeti, településszerkezeti, környezeti és természeti adottságokkal, valamint a felszíni vízrendezéssel, közművesítéssel, környezetalakítással, tájrendezéssel foglalkozó szakági munkarészeit, illetve a vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területekre készült tanulmányterveket a helyi építési szabályzatban kötelezően figyelembe kell venni;

b) új beépítésre szánt terület határa utcahatárosan nem alakítható ki;

c) az új beépítés szabályozásakor a meglévő beépítési magassághoz kell igazodni;

d) a meglévő építmények felújításának, helyreállításának, átalakításának és korszerűsítésének lehetőségét e törvény szabályozási előírásainak figyelembevételével a helyi építési szabályzatban kell meghatározni;

e) a közmű és elektronikus hírközlési nyomvonalas hálózatok és járulékos műtárgyaik kiépítésénél, illetve a meglévő hálózatok korszerűsítésénél a tájkép védelme és az esztétikai követelmények érvényesítése céljából a műszaki lehetőségek és a védett értékek védelmi szempontjainak mérlegelésével terepszint alatti elhelyezést kell biztosítani.

32. § (1) A Btv. 38. §-át megelőzően a „Gazdasági terület övezete” alcímmel egészül ki.

(2) A Btv. 38. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

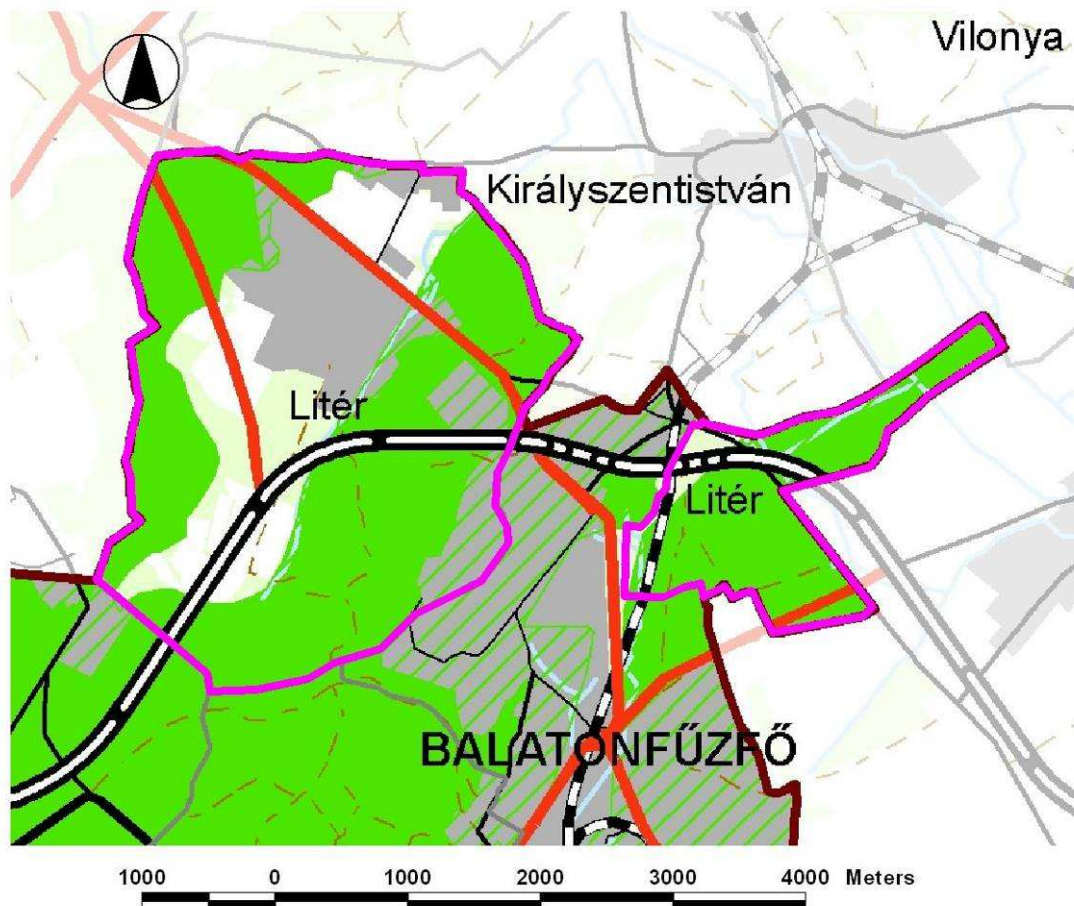
„38. § A gazdasági terület övezetén (U-2, mellékletben a 3. sz. ábra):

a) a település szerkezeti tervben új jelentős mértékű zavaró hatású ipari terület nem jelölhető ki;

b) a település központi belterületéhez kapcsolódó gazdasági területen az új kereskedelmi, szolgáltató terület legfeljebb 50%-os, valamint az egyéb ipari terület legfeljebb 40%-os beépítettségű lehet, és az új telephelyek területének legalább 30%-át fás növényzettel fedetten, a telekhatár mentén takarást biztosítva kell kialakítani;

c) a település központi belterületétől elkülönülő gazdasági területen az új kereskedelmi, szolgáltató terület, valamint az egyéb ipari terület beépítettsége legfeljebb 30%-os lehet, és az új telephelyek területének legalább 50%-át fás növényzettel fedetten kell kialakítani.”

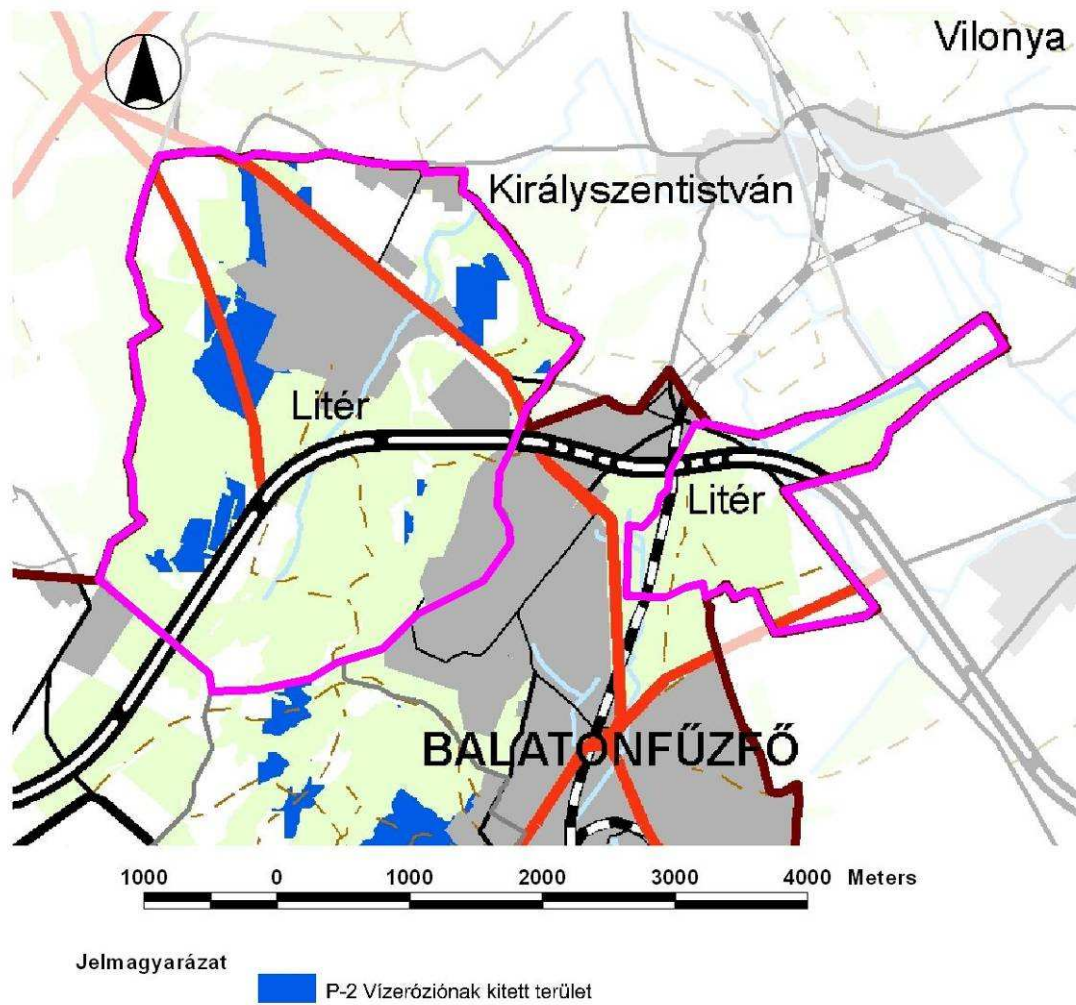
1. sz. ábra: A felszíni szennyezésre fokozottan érzékeny terület övezete

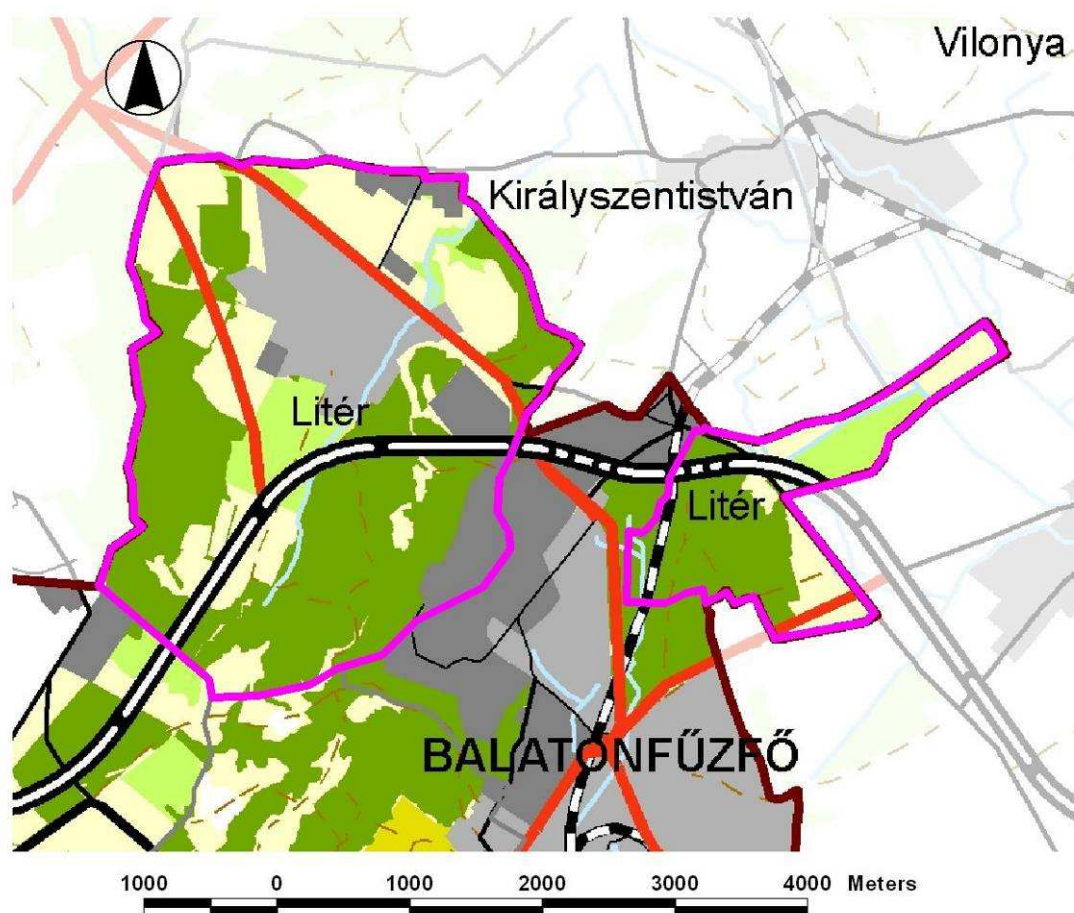
Jelmagyarázat

- SZ-1 Felszíni szennyezésre fokozottan érzékeny terület
- SZ-1 Felszíni szennyezésre fokozottan érzékeny terület övezetébe tartozó települési térség

2. sz. ábra: A vízerózióknak kitett terület övezete

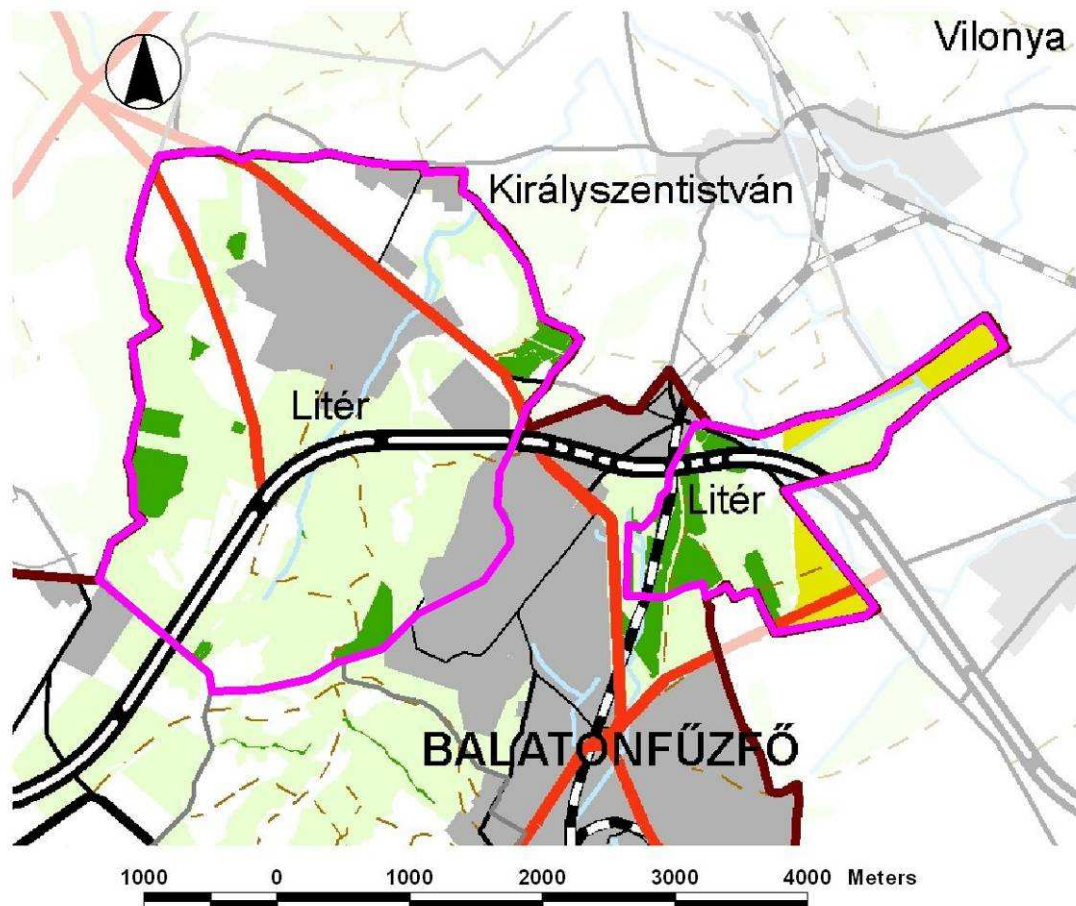
3. sz. ábra: Az általános mezőgazdasági, települési, gazdasági terület, valamint erdőterület övezete

Jelmagyarázat

- U-1 Települési terület
- U-2 Gazdasági terület
- M-1 Általános mezőgazdasági terület
- M-2 Kertgazdasági terület
- E-1 Erdőterület
- E-2 Erdőtelepítésre alkalmas terület

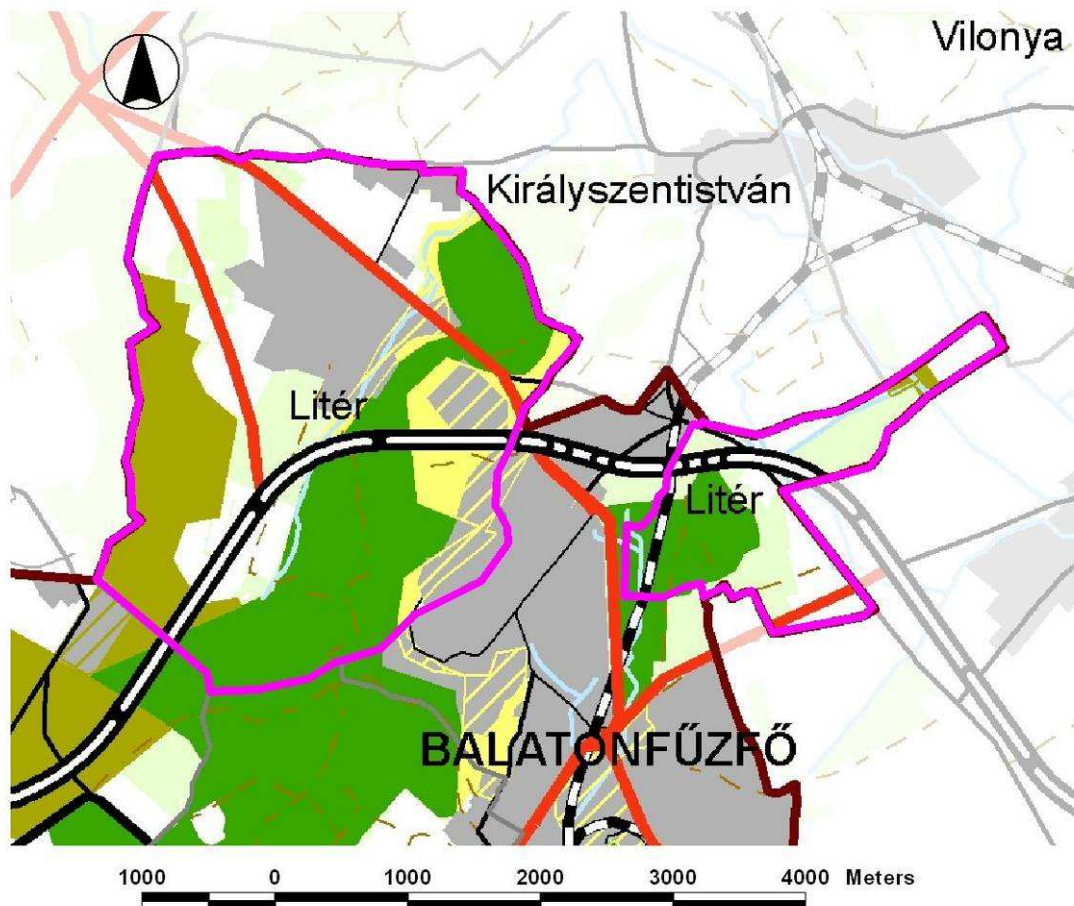
4. sz. ábra: A kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete

Jelmagyarázat

- M-3 Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület
- E-3 Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület

5. sz. ábra: A magterület, ökológiai hálózat és pufferterület övezete

- Jelmagyarázat**
- Ö-1 Magterület
 - Ö-2 Ökológiai folyosó
 - Ö-3 Pufferterület
 - Ö-1 Magterület övezetébe tartozó felszíni víz
 - Ö-2 Ökológiai folyosó övezetébe tartozó települési térség és felszíni víz
 - Ö-3 Pufferterület övezetébe tartozó települési térség és felszíni víz